TIESA

Kaina 10 Pf.

Nr. 48 (1210) Vilnius, 1943 m. lapkričio 27 d.

LIETUVIŲ KARIŲ SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1919 m.

LEIDZIA LIETUVOS SAVISAUGOS DALIŲ STABAS; Vyr. redaktorius *Kpt. Simas Urbonas*; Redakcijos ir administracija: Vilnius, Jėzuitų g-vė Nr. 3; telefonas per Vilniaus karišką Vyr. redaktoriaus — 22. Redakcijos ir administracijos — 24. Spauda: Kauen-Wilnaer Verlagsanstalt G. m. b. H. Wilna, St. Annenstr. 3, Ruf 15-66.

LIETUVOS ATSAKYMAS STALINUI

ŠALIN NUO LIETUVOS KRUVINĄSIAS RANKAS

ON. KAUNAS. Stalino reikalavimai Maskvos konferencijoje jungti Pabaltijo kraštus į Sovietų Sąjungą ir jo tikrovę užpuolančią pareikšti, kad lietuviai, greta latvių ir estų, taukia savo išvadavimo, ir Lietuvoje sukėlė vieninga energingą pasipriešinimą ir gausius protesto pareiškimus.

Kai jau visa lietuvių spauda pasmerkė iš Maskvos skleidžiamą memą ir reikalavo kovoti su bolševizmu Vokiečiųos pusėje, tikroji lietuvių tautos nuotaika spontaniškai ir vieningai pasireiškė milžiniškose masinėse demonstracijoje, kurios įvyko 20 d. įvyko Kauno Sporto halėje, į kurią Profesinė Sąjunga buvo sukvietusi įmonių darbiniūnsius.

Visos įmonės 11 val. priešpiet nustabdė darbą. Sugluastomis gretomis darbininkai ir tarnautojai su vėliavomis ir iš dalies su orkestrais nuėjo į gatvėmis žygiavo į stadioną. Prie jų prisidėjo daugybė kitų žmonių.

Greičiai prisipildė didžioji Sporto halė, kurioje prieš puspenktų metų įvyko Europos krepšinio pirmenybės. Halės sienos puošė daugybė vėliavų ir vėliavėlių. Transparantai skelbė, kad lietuviai esą pasiryžę kovoti dėl kiekvienos žemės pėdos. Masės vėliavos veržėsi į halę, kuri pagaliau dėl perpildymo turėjo būti uždaryta ir didelei dirbančiųjų dalisi teko pasilikti lauke. Bet jie gėjo girdėti per garsintuvus kai tiktai tautos valios pareiškimą. Iš viso buvo susirinkę apie 40.000 asmenų, kurie buvo liudytojai istoriškojo atsimirsimo, kuris čia suvedė Lietuvos dirbančiuosius per savo kalbėtojus paleeiti balsą prieš pasaulį ir pasiaikyti prieš Stalino pretensijas aneksuoti Lietuvą. Demonstracijas transliavo ir radijas. Todėl visas kraštas galėjo patirti šio didžiojo Lietuvos žmonių protesto įspūdį.

Lietuvos policijos orkestras pradėjo demonstracijas maršu ir lietuviškomis meliodijomis. Po to su ovacijomis pasveikintas tarė žodį Profesinės Sąjungos apygardos įgaliotinis J. Steponaitis.

Jis pradėjo atvaizdavo lietuvių tautos kančių kelią carinės Rusijos valdžioje, kuris virto Golgotos keliu bolševikiniame režime. Tūkstančius lietuvių bolševikai išlėkė arba ikiu į kalėjimus, kur jie mirė, o dešimtys tūkstančių buvo ištremti. Sios raudonųjų čekistų aukos taukia j amžiną vietą. 45.000 švedžiųjų tremtinių liudytųjų liudija tai, kokią lygybę ir laisvę Stalinas buvo įvedes Lietuvoje per vienerius bolševikinio viešpatavimo metus ir ko šiandien čia vel mielai pakartotų. Mes, Lietuvos dirbantieji, pareiškė apygardos įgaliotinis, apeliuojame į pasaulio sąžinę ir nutariame pradėti kovą, kad savo kraštą apsaugotume nuo antrosios bolševikinės okupacijos ir savo teimas nuo galutinio sunaikinimo.

Po to kalbėjo Profesinės Sąjungos pirmininkas Urbonas, kurio pirmieji žodžiai jau buvo sutikti su ovacijomis.

Jis aštriais žodžiais atmetė bolševikų tvirtinimus, kad trys Pabaltijo kraštai nekantriai laukia išvadavimo. Visi iki mirties nukankinti ir į toliausias Sibiro vietas išvežti taučiai liudija, su kiek kraujo ir kančių kraštas turėjo apmokėti pirmąjį bolševikinį „išlaisvinimą". Didžiajam nusirinkimui tylos minute pagerbus šios tautos kankinius, kalbėtojas toliau konstatavo, kad bolševikai šiandien maskuojasi ir prisidengę kaukėmis eina tuo pačiu melų keliu. Bet Lietuvoje neturėtų būti tokių neišmanėlių, kurie tuo tikėtų. Juk visiems aišku, kad bolševizmas negali pasikeisti ir kad invazija Lietuvoje reikštų ne tik kultūrinio ir ūkinio gyvenimo sugriuvimą, bet ir fizinį tautos sunaikinimą.

Po jo kalbėjo vienas karo invalidas iš kovų su bolševikais 1919 m., per kurias jis buvo sunkiai sužeistas. Jis priminė kovas su bolševikais 1919 m. ir pareiškė, kad jis vėl eis į kovą, jeigu bolševikai dar kartą grasins Lietuvai. Šiuos žodžius jis tariąs ne tik savo, bet ir anų laiku draugų vardų ir esąs įsitikinęs, kad su juo esąs visas Lietuvos jaunimas. Sie žodžiai sukėlė ypač dideles ovacijas.

Demonstracijos aukščiausią tašką pasiekė, kai aukščiausias vietinės savivaldos atstovas pirmasis generalinis tarėjas generolas Kubiliūnas tarė liepsnojančius protesto žodžius, kurie buvo nukreipti ne tik į Maskvą, bet ir į Vakarų demokratijas — Anglija ir Amerika.

Generolas Kubiliūnas pradžioje pareiškė, kad visi gerai žinome, ką reiškia Stalino pasikėsinimas, kuris turi būti įvykdytas su Vakarų demokratiją Anglijos ir Jungtinių Valstybių žinia. Jeigu kam Stalino pastangos „išvaduoti" gali atrodyti viliojančios, tai mums šios pastangos reiškia naują mirties sprendimą. Daugumas mūsų būtų išžudyta, likusieji turėtų atsisvelkinti su savo tėvuškomis sodybomis ir virsti sovietų vergais. Ne, ne ir dar kartą ne! — sušuko pirmasis generalinis tarėjas, tūkstančių ovacijų lydimas, taip niekad nebus! Si atsakymą jau davė lietuvių tauta, nes tūkstančiai geriausiųjų jos sūnų savo krauju užantspaudavo lietuvių nusistatymą amžiams atsipalaiduoti nuo Sovietų Sąjungos. Mes visada ginsimės nuo bolševizmo ir niekad nepasitikėsime savo miršlamu priešu. Kad nereikėtų žūti arba keliauti į Sibiro tundras, paklis visas kraštas iki paskutinio žmogaus vyro ir sudarys galingą pylimą. I Maskvos pasikėsinimą mes atsakome ir atsakysime vienintele Maskvai suprantama kalba — ginklų kalba. Masėms keliant audringas ovacijas, generolas Kubiliūnas pareiškė: „Šis istorinis momentas reikalauja iš mūsų nedelsiant įsijungti į šią milžinišką kovą. Lietuviai niekad nebuvo sovietų piliečiai ir niekad nebus!".

Pirmojo generalinio tarėjo žodžiai buvo palydėti audringomis, vis kylančiomis ovacijomis.

Milžiniškos, įspūdingos demonstracijos, vienos didžiausiųjų, kurios Kaunas kada nors matė, baigėsi Tautinių Himnu. Po himno buvo

BERLIN (NL). Prieš kurį laiką vokiečių aviacija su didelių pasisekimu pradėjo naudoti didelį transporto lėktuvą „ME 323", kuris dėl savo dydžio yra pramintas „Gigantu". Vokiečių konstruktoriai, sukonstruodami tą šešių motorų lėktuvą, pateikė didžiausią pasaulyje desantinį lėktuvą. Lėktuvas iš karto gali paimti 130 karių su pilnu ginklu ir amunicija, municija ir maistu. Lėktuvas gali būti pergabentos patrankos, tankai, pilnai pakrauti šunkvežimiai ir kt. Lėktuve gali tilpti 60 lovų sužeistiems. Lėktuvas yra bal gausiai apginkluotas. Jo sparnų ilgis yra 55 metrai. Nepaisant to milžiniško dydžio, lėktuvas gali išsivertti tik su penkiais įgulos nariais.

VILNIUJE protesto manifestacija įvyko lapkričio 23 d. 11 val. Didž. Koncertų Salėje. Į gausiai susirinkusius lietuvius atidarymo žodį tarė Vilniaus Miesto Burmistras gen. št. pik. K. Dabulevičius.

— Brangūs Vilniečiai ir Vilniečės, — kalbėjo burmistras, — gausiai čia susirinkome, kad palėtume duoti tinkamą atsakymą Kremliaus valdovui — Stalinui, dėl jo sumanymo „atvaduoti" mūsų kraštą — Lietuvą.

Iš šios kuklios tribūnos mes skelbiame visam pasauliui, kad mes lietuviais buvome, lietuviais esame, tokiais ir būsime. Vienų metų begyje mes turėjome geros progos įširti tarybiškio rojaus malonumus ir tarybiškojo pilietio teises.

Mes buvome laisvi ir būsime laisvi. Esant reikalui mes visi kaip vienas geriau sutiksime kasynų laukę žūti, negu bolševizmui leisti mūsų tėvynėj įsivieškpataut.

Prof. Sajungos Vilniaus Apygardos atstovas J. Bivainis savo kalbėjo tarp kita ko pareiškė:

Didingos vokiečių kariuomenės žygis į raudonojo teroro kraštą 1941 metais išlaisvino Pabaltijo tautas iš teroro, ištisus metus jas dusinusio; išlaisvino jas iš tarybinio jungo ir raudonųjų pabaisų nuvijo toli į Rytus. Lietuvoje komunizmo nuodų neėėjai ir darbininkijos sklep'nojai išmintinai buvo žydai, tam jie turėjo labai palankias sąlygas: nes prasmonė ir prekyba buvo per 85% žydų rankose, ypatingai tas buvo pastebima Vilniuje. Gi žydai, nepaisant to, ar jis buvo kapitalistas, ar skurdžius, buvo didžiausi komunizmo simpatikai, o atgriuvus bolševikų ordoms į Lietuvą, visi simpatikai pasidarė komunistais tarbininkų vadais, didžiausiais veikėjais. Visi supratome, kad Lietuvos nepriklausomybę žydai jau užslopino, kad prasideda pilnas kšaikios nežinios gyvenimas, visko griovimas ir bevaizdė. Taip ir buvo.

Lietuviai dirbantieji birželio mėn. 13—18 dienomis, kai daug tūkstančių lietuvių buvo vežama į tolimus Rusijos Kampus, taip pat turėjo atduoti savo duoklę bolševikiniam tironui. Atėjus lemiamai birželio mėn. 22 d., kada vokiečių karys pradėjo kovą su bolševizmu, lietuvis darbininkas griebėsi ginklo, kad apgintų savo darbovietę nuo sunaikinimo ir žūgsėdėtų tėvynę. Nemaža jų padėjo savo galvas.

Težino bolševizmas, kad Lietuvos dirbantieji antrą kartą nesileis vergijon ir pigiai savo laisvės neatiduos. Tuščias tikėjimas, kad šiandien Lietuvoje rastųsi kas nors kitaip galvojąs. Jie savo brangią tėvynę su sostine Vilniumi gindami, muskurdusiems raudoniesiems pasikėsintojams sukurs daina iš šautuvų, o poema iš granatų: „Mėsa, lietuvi, ta brangią žemę, kurioj nuo amžių tavo tėvai gyveno" (taip mėkė mūs' dainius Maironis).

Toliau kalbėjo savanoris — kūrėjas majoras P. Ruseckas. Jis savo kalboje pabrėžė, kad Lietuva per amžius kovoja su rusais. Rusai amžiais stengiasi pavergti Lietuvą. Pradedant Jonu Žiauriuoju, Petru Didžiuoju ir baigiant Muravjovu, pasižymėjo didelia žiaurumu, šačiau bolševizai savo darbais toli gražu toli paliko garsųjį Muravjovą. Muravjovas savo darbais palyginamai su bolševikais yra tiktai nekaltas avinėlis.

Priei 25 metus savanoriai padarė savo didelį darbą. Jie neužmirš, ko jie buvo suaižbire i karuomenės eiles, neužmirš per 25 metus. Ta ugnelė, kuri užsižiebė „ju' krūtinėse, degė per 25 metus, — degė ir degs šiandien. Savanoriai per 25 metus savo suvažiavimuose visuomet kartodavo, kad jie, esant reikalui, stos ginti Lietuvos laisvę, Lietuvą. Ir šiai ši valanda dabar atėjo, dabar artinasi. Vėl artinasi žiaurus priešas ; mūsų kraštą, artinasi stipresnis, negu anais laikais. Bet yra irgi esame žymiai stipresni, negu anuomet. . . Todėl savanoriai yra pasiryžę stoti su ginklu ginti Lietuvą, pasiryžę nesigailėti savo gyvybių, bet taip pat nesigailėti ir priešo, ir yra įsitikinę, kad jiems stojus kovoj, juos paseks drasiausi, tauriausi iš Lietuvos vyrai. Tiesa, ne dešimtimis tūkstančių, kaip anuomet, bet šimtais tūkstančių. Mes žinome, kad bolševizm pusėje yra didžė ir brutali jėga. Bet mes taip pat gerai atsimenam, kad mūsų pusėje yra tiesa, mūsų pusėje yra visa dorė, galvojantis pasaulis. Mes įsitikinę, kad Lietuvon bolševikai daugiau negrįš. Mes įsitikinę, kad mes nesigailėdami savo kraujo, o taip pat nesigailėdami ir jį kraujo, kovosime ir laimėsime.

Ilgesnėje savo kalbėje Studijų Biuro direktorius J. Šeškus, perspėjęs bolševikų teroro metuš, yra tingai pabrėžė lietuvių tautos pasiryžimą daugiau niekad nevergauti bolševizmui. Jis kalbėjo:

Ant Baltijos jūros kranto ir Nemuno upyne nuo nestemnamų amžių savo šaknis gilinai lieidusi lietuvių tauta. Būdama darbėti, gajį ir kūrybingą tauta. Kietuvi visais laikais buvo ir tebėra gilial ir nuoširdžiai įsimylėję tą Europos žemės kampį, kurį Dievas mums yra paskyres. Kiek tik siekia istorijos atmintis, lietuvių tauta visados dirbo ir kavlavo tik dėl to, kad jai skirta šiė Baltijos pajūrio žemė būtų jos nenginčijama nuosavybė, apvainikuota tautinės valstybės forma.

Pagarbiai skambėjo Lietuvos vardas ir garsas viso žemyno tautų kovarte, vispusiškai klestėjo mūsų šalies tūkis, žydėjo tautinė kultūra.

Bet, štai, 1939 m. rugsėjo mėn. 1 d. užsiliepsnojo Europos karas. Maskvos valdovai, remdamiesi jėgos persvara, Baltijos valstybėse įkurdino savo raudonosios armijos įgulas.

1940 m. birželio mėn. 14 d. vėlyva naktį Kremliuo įteikia Lietuvai ultimatumą. Dar kelios valandos — ir šimtai tūkstančių raudonosios armijos karių visas plentais ir vieškeliais, lydimi tankų ir kitų šarvuočių, užplūsta mūsų Tėvynę.

Karinės okupacijos stiprioje priedangoje, atsirėmęs čekistų teroru, Kremlius sutrypė lietuvių tautos valią, mindžiodo mūsų valstybingumo simbolius, organizavo Liaudies Seimo ir Lietuvos Įjungimo į Sovietų Sąjungos sudėjų komedijas.

(Nukelta į 2 pal.)

Protesto rezoliucija

Mes, dirbantieji vilniečiai, 1943 m. lapkričio mėn. 25 d. susirinkę į manifestacija ir išklausę pranešimų apie Stalino kėsinimąsi į Lietuvos Laisvę vieningai ir griežtai pareiškiame, kad:

1. Sovietų Sąjunga, imperialistinių tikslų vedama, jau du kartu buvo užpuolusi Lietuvą. 1919 — 1920 metais bolševikai ugnimi ir ginklu buvo išguiti iš mūsų Tėvynės, o 1940 metais klasta ir smurtu vėl įsibrovusios raudonosios armijos divizijos okupavo Lietuvos Respubliką ir prieš Lietuvių Tautos valią, suklastodami Liaudies Seimo „rinkimų" duomenis, jėga ir prievarta mūsų kraštą prijungė prie Sovietų Sąjungos.

2. Vienerių metų bolševikų primesta vergija, teroras ir skerdynės Lietuvai davė šiuos rezultatus: apie 15.000 lietuvių turėjo pereiti per bolševiškius kalėjimus, per 5.000 buvo nužudyta ir daugiau kaip 40.000 ištremti Sibiran. Mūsų Tėvynė buvo nusiaubta ir nuteriota, atimant nuosavybę, ir visi darbo žmonės paversti bolševizmo vergais.

3. Vėl iš naujo bolševikams, Stalino lūpomis, kėsinantis raudonosios armijos pagalba užgrobti tarp kitų Baltijos valstybių ir mūsų Tėvynę — Lietuvą, — reiškiame visam pasauliui savo griežčiausią protestą ir kovos šauksmą prieš kiekvieną, kuris kėsinųsi į Lietuvių Tautos laisvės šventąsias teises. Mes tvirtai ir griežtai Lietuvos sostinės — Vilniaus dirbantieji vieningai pareiškiame, kad bolševikams trečią kartą braunantis mūsų žemėn 1940-tieji metai nebepasikartos! Visi, lygiai kaip 1919 m. savanoriai ir 1941 m. partizanai, Lietuvių Tautos visiškos Laisvės idėjos' vedini, raudonųsius imperialistus pasitikšime ugnimi ir ginklu. Lietuvių Tauta su bolševikais nieko bendro neturėjo, neturi ir niekada neneri turėti! Vilniaus — Lietuvos sostinės — dirbantieji laisvi esame gimę, Laisvę pamilę, laisvi norime ir gyventi šiame krašte!

DU METAI RYTUOSE

Prieš du metus, Šalta lapkričio 29-os dienos rytą, batalionas išvyko į Rytus. Šiam batalionui, kaip ir kitiems Rytuose esantiems lietuvių batalionams, laimė ir dalia šviesių metų buvy lėmė aktingai ir vieningai kovoti prieš bolševikus ir greitvokiečių narsiosios kariuomenės, greta latvių, estų, ispanų, prancūzų ir kitų Europos tautų savanorių.

Batalionas, šveicdamas savo antrąsias metines Rytuose toli nuo Tėvynės, nuo artimųjų, norėtų šiandien atskleisti savo žygių bei kovų istorijos lapus, bet, deja, tos kovos ir žygiai dar nebaigti.

Batalione žygių dalyviai šiandien gilsai susikaupia prieš Didžią, Brangią ir Neužmirštamą batalioną ir Tė ynai Didžyrių Auką ir miatimis lanko bendrus tų Didvyrių kovų kelius ir prie jų kuklių medinių paminklų apsistoja, gilai susikaupia ir nulenkia galvas, reikdamai Jiems neužmirštamą meilę ir pagrbą. Ir Bam gilaun susikumpino momente kielvienas, tyg apsne, perzyvena vil iš nauja šimtus mem'ezoų naktų, šaltų, tamsių, kuriose viešpatavo vienlink klasta ir viską naikinanti karo šviesta. Šiuo momentu Lietuvos karys peryvena tas sunkias ir žiaurias kovas, kuriose jis, neišlirini, kad buvo nusiunęs skaitlinė, grimėsi su priešo masėmis ir įrodė savo Tėvynei, visam pasaulini, jog lietuvis karys yra vertas vadinitis Aigirdo. Kestutio, Vytauto palikuoni, nes po kelių šimtų metų jis pirmas su ta pačia neugalima dvasia vėl tės Naugardų, Ilmenin, Stara - Russa, Domjansku, Cholmu ir kitose vietose kovėsi ir laimėjo.

Prabėjo du metai Rytuose. Tos pats karys, užcrūdintas karo audrą, šilčio ir nemigo naktis, pasilieka čia tolimesnei ir lemiamai kovai.

Batalono karys šios šventės proga dar labiau spaustelėjęs kaip ginklą prie savęs, sveikina visus bendrai lietuvių kovų dalyvius, kuriems lėtinus dviejų metų bėgyje Rėkvrė iš batalono ir dranugų tarpo.

Sveikina visus batalono sutektuosius, esančius ligoninėse ir Tėvynėje. Sveikina ją šeimas ir ypač reiškia pagarbą ir meile tiems, kurių dar skausmo ir liūdesio žaizdos neužgijo, netekus brangaus tėvo — vyro, brangaus sūnaus ir brolio.

Batalono karai dėkoja ir sveikina tųjės artimuosius — artimąsias sesę, brolius, kurie laikikalis, laikrašlais, kitomis dovanomis ir sveikinimais pasakrdimavo šių dviejų metų bėvy karo ovvenimų ir stiprindavo tų tol sunkioj savoj.

Lietuvos karys šiandien, nei bet kada, skrenda mintimis Tėvynėn, nori dėlaugtis savo dviejų metų laikmėmais ir nori pasiremti ne vienam, bet visai Tėvynei, savo nelengva dalia, o labiausiai tuo, kad jis dažnai pasijunta Tėvynės pamirštas ir yra Rytuose tik Nežinomas Karys.

Tiesa, paskutiniu laiku Tėvynės žmonėi karės, juoti, mosiirdi, kupina meilės Tėvynei ir šam nepaišytamam karlui, suranda jį, neišlirini kur jis bebūtu, ramina, guodžia, dalinai su jos skausmais, dilausmais, liūdesiu, laimėjimais, ilgisi jo ir laukia grįžtant Tėvynėn. Tai dauziausia mokslevitja, studentija ir kitų žmonomės dalis.

Už šiuos gražiausius, pilnus Tėvynės meilės ir nusidirdlausius linkėjimus batalono karys savo dviejų metų šventės Rytuose proga, tarė dėkoja kliniisirdžiam žmonėmi, laukia ir tikisi, kad jų gražiausi linkėjimai ir svajonės virs tikrove.

Lietuvio Kario sunkios, kietos kovos ir pralietas kraujas nuskaidrins Tėvynės tamsius horizontus, pasilins visus grasemus pavojus ir atneš jai pilną Laisvę.

Kapitonas AMBRAŽIŪNAS
Batalono Vadas

Bataliono Istorijos Knygos lapus pavarčius

Šiais metais bataliono vadas dovanojo bataliomi puikiai įrišta, rukeus popierių, knygą. Pirmamjos puslapyje, po kovos šūkuryje plevėsiuojančios trispalvės raveiskiu, įrašyta:

Brangūs Kariai.

Šią knygą skiriu Jums, Jūsų atliktiems žygiams bei darbams sutalpinti.

Šioj knygoj jai atsispindi grįžus 8-to Fronto Bataliono gyvenimas, kovos, žygiai, vargai, liūdesys ir džiaugsmai.

Šioj knygoj lai atsispindi Tėvynės meilė ir ilgesys, Tavo, Brangus Karys, nes Tu trokšti Ją matyti kaašlen nors valandą ir ašrendi minitinis jos, skirdamas Jai gražiausius meiles ir ilgesio dainas.

Si knyga lai būna Tavo, Tavo dalinio, kuopos, bataliono ir Tėvynės Garbės ir Bražlavimo knyga.

1943 m. vasario 16 d.

Siaurės Rytai.
Kapitonas
Bataliono Vadas

Toliau En. vado žodis vasario 16 d. proga, kuris baigiasi:

...Bataliono aukos, kraujas ir Aukščiausiojo palaima užtiprina bataliona žvovje ir pergalė teiydi kil laimingo sugrįžimo Laisvon Tėvynėn.

Cia pat, kitame puslapyje, ąluoło lapų valinko rėmuose, surašyti didvyrškai žuvę kariai — karžygiai. Viršuje kabo Vyčio Kryžius su sukryžiuotais kardais. Tuojau po to eina 1943 m. vasario 16 d. Batalioui įsakymas, 25 metų Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo proga:

...Šiandien sukanka lygiai 25 metai, kai lietuvių tauta po kelių šimmetių vergavimo, suraukusi vergovės, priespaudos ir paniekos pančius, atstatė savo nepriklausomą valstybę.

Šiandien taip pat suėtina 25 metai, kai Lietuviai Savanoriai — Partizanai ir Saulini paskelbė kovą žiauriam ir kruvinam bolševizmui, kuris ir šmo metu jau buvo įsibrovęs Lietuvon ir tykojo Lietuvių Tautą „savergi" žydų pogiedžiams.

Anų Nepriklausomybės kovų Savanorių kraujų buvo nuplauta Lietuvos žemėlė, priešas visur sutriuškintas ir iš Lietuvos žvytas.

Šiandien mes tęsiame 1918 — 1920 metų mūsų Tėvų, Brolių ir Savanorių pradėtą kovą...

Garbė Lietuvos Didvyriams.

Apačioje ant mistiško žemės rutulio Gedimino pilies bokštas su plėvesiuojančia vėliava.

Toliau sveikinimai vėnieciams ir pulkus Vilniaus sporto klibo „Sarūno" sveikinimas Lietuvos Kariui Rytuose ir Tėvynėje, pradėtas A. Baldžiaus eilėraščiu:

...Lietuvos lai mūs žemė nuo amžių
Darželiais ir dryžiais apaugus,
Už tatai daugel priešų sugiamžem,
Už tatai Tu dabar ją saugi...

Sveikinimas skamba tikrais lietuviškos palaimos ir užuojautos žodžiais mūsų kariams:

...Sarūniečiai — Vasario 16 d.
...lenkiame galvas prieš mirusių mūsų didvyrių ir žuvusių kovoje karių, savanorių ir partizanų kapus, o gyvesiems kariam prašom Aukščiausiąjį stiprybės sveikatos ir laimės dabartinėje kovoje...

Sveikinimas baigiamas Mykolaičio — Putino žodžiais:

— Pily Gedimino dangus negiedrėja,
Bet bokšto griuvėsių šaltuos akmenuose
Mes regim aušros pranašinį Kūrėją
Ir girdim jo lūkesį Laisvės Varpuos.

Pakilkit, lietuviai, šal Prapuolusio nuo vergo
Aušros simbolinė Tėvynė Tu kapus atgaivino,
Jo žodis tė vėl jungias kankinėjai ir kardas,
Į šventąjį žygį, pilin Gedimino.

Kiti trys puslapiai, tai padėka sūrieniečiams:

...Sios sąlygos, kuriose Lietuvos karys šiuo metu yra, kaunasi, kenčia ir miršta, gal būt, daugiausis Jums, Brangūs Sarūniečiai - Sarūniečės, ir žinomos, nes Jūs visur Lietuvos karį prisandate, kaip Saitgudžios miškuose ir pelkėse, paėjėse Ukrainos lygumose, taip ir smėsuotoje šaltoje Rusijos Siaurėje ar kitose vietose. Ka reiškia gauti tokius nusidirdžius ir kupinus Tėvynės meilės, meilės Lietuvos kariui, sveikinimus, tai tik tas būdinas karys gali suprasti ir įvertinti...

...Brangūs Sarūniečiai... Batalionas karui prašo primiti gražiausius linkėjimus iš Rytų, kur dangus ugnim liepsnoja, kur liekame tolesnei kovai dėl Lietuvos Laisvės.

Lygiai prieš du metus

Ilausio 1941 metų lapkričio 29-tos rytas. Sis rytas many paliks, kaip ir daugelis mano ir šiandinės batalionui, kurio sudėty aš esu.

Siandien išsipildo mūsų troškimas: vykti kovon prieš bolševizmą. Ka reiškė skambe mao dalon, viėu dangus ugnim liepsnoja, kur liekame tolesnei kovai dėl Lietuvos Laisvės.

Ir kraujo široškes bolševizmas ka juos pusiauoleėje ir sutriuškina. Priešas sumuštas. Ryto metą ankstinam, pamiškėje, palėpėje kokos paseikmių. Lavonų daug. Vienoje vietoje sukritę jų net apie 40, tarp kurių moteris — komandierius. Nerimo eiti dar toliau, bet mus aulakės sekydami, kad tarp tų lavonų gali būti ir gyvų apsimetėlių „lavonų". Vaizdas baisus. Aplink šuduėrų, mėsos... Pakėlam vieną duomnaičį, jame kelios pūtos dėlovinios ducnos ir žalios mėsos ka'etas šimtų gramų.

✿✿✿

Gyvenimas vėl iš pagrindų pasikeitė. Išvyke laisvėn gaven naujus uždavinius, kuriuos ir dabar pilnai atliekame.

Psk. A. Leliūnas

Dar toliau Vilniaus studentijos sveikinimai ir Šn. padėka gimnazijų mokslevitams už nusidirdlus sveikinimus ir įtelkią dovaną, lietuviška trispalvė.

Dabar prasideda jau bataliono žygių, kovų, išgyvenimų, karių nuotaikos aprašymai. Atsiveikė šimas Tėvynė prieš daugel šimtų dienų, pirmosios dėnos Rytuose, kovos ir mėnio ežero rajone, Cholme, Demjanske, kautynės su banditais ir įdmesnės nuotrupos iš karių nuotaikos. Straipsniai pagrįstini apsvotais, paėju karių pieštais paveiskiais, braižiniais.

Batalono istorijos knyga yra batalono vadovybės ir karių pastidėdiaivimas. Ji bus visuomet mėlai ne tik karių vartoma, bet mėgiama ir visų lietuvių, rėmusių vipasiėlės karius ir padėjusių jiems sunkią kovų naštą neši. Si knyga inė daug tikrų dokumentų Lietuvos kariuomenės istorijon, kariuomenės, kariančios Lietuvai laimėgą ateitį. Si knyga bus veidrodis žiaurių praeities laikų, į kurį ateities kartos pažvelgusios galės pasakyti:

— Nulenkime galvas, nes jie tik dėl mūsų kentė ir mirė.

J. lin. J. S.

Dabartinės kovos ir ordinai

Lėmiamome kautynėms vėsame Rytų fronte eėjant, sunkią kovą naštą neša ir užtupsančią kovą galinčią. Jie kariauja „mažąjį karą", Karą su bandomis. Jos kiekvieną kartą vis didesniu inirštinu puola susiskelimo mazgus, kėlius, kartais objektus. Bataliono karės nuoširdžiai tapų padengtais laukais, gaisrai nudaė palvaistėmis dangų, debesis. Ginklai kalena levės kia naktį. Ši kruvinais priešai mėsotėjėlė. Atsprės punktas, vadovaujamas psk. L. buvo puolamas du kartu. Priešas puole net 27 kartų gausingesnis ėlinio. Punktas D. vadovaujamas psk. K., ataėkė puolimą 20 kartų gausingesnis priešo. Punktas M. vadovaujamas vrš. M., visėgiai su savąjė priešą 10 kartų skaičiumi didesnį. Punktas P. ataėgnė 7 kartus gausingesnio priešo ir t. t.

Vokiečių kariuomenė įvertino narsiu mūsų karių sėlimingas, o prieš tai apostolinės bažnyčios ordinas nodamas paėžymėjusius ordinais dovanėjėmis.

Armijos vadas atsiunte bataliono asmeninę ir vokiečių vadovybės padėką už narsiųjų linkėjimus ir atsiųtės kovose. O atskiėjems punktams cigaretių ir konjako.

Generolas leitenantas S. asmeniškai apėnakė narsias įgulas ir žėnėrė jėms ordinais, o kitiems ordinais, medaliais. Bataliono moralinė ir materialine padėtimi generolas buvo patenkintas.

Vadai ir kariai asmeniškai tėrėjo progos pakėbėti su generolu ir prašėti pageidavimus bei paskėrėjus patėkti. I tai buvo atsiėvėgėje ir laukė ta'ėpo ėpėrėdimas.

Pažadėjęs jau du metus jo bataliono kovojančiu batalionu ir toliau tėvėjai rūpintis, atsisveikinęs su vadais ir kariais, generolas ltn. S. išvėjo toliau.

LIETUVOS ATSAKYMAS STALINUI

(Atkelta iš 1 pl.)

Tai žemiausio smurto aktai. Morėlinis ir fizinis teroras išbujojo viėme mūsų krašte. Kelėlika tūkstančių žmonės buvo uždaėi į kalėjimus, kuriuose jie iškentėjo baisiausias kančias. Teroro apvainikavimas atėjo 1941 m. birželio mėn. 14—23 dienomis, kuomet 40.000 mūsų tautiečių, be vandans ir oro trokštančių, gyvų'nėuose šiltuituose vagonuose žvėrėiku būdu išvėmė į nesaprėpiamus Arėjos plotus.

Bet kraujo široškes bolševizmas savo sačiumo apėdėjo Lietuvoje pasėkė, kilus Didžiąjo Reicho karui su Sovietų Sąjunga. Atsirado majnai mūsų tautos kankinių kapai Šiaulėnose, Pravieniškėse, Panevėžyje, Lankelėškėse, Zarasuose ir daugelyje kitų Lietuvos vietovių. Pvr dvi naktis Lietuva pasruvo kraujo upėmis. Galvotrūkšėmis bėgdami iš Lietuvos bolševikai išžudė 5000 mūsų tautos sūnų ir dukterų. Tie masiniai kapai ir nauji kryžiai — tai tiesioginė valdymo didėėi ir iškalbinginasieji paminklai mūsų krašte. Mes žinome, kad tokia masiniais kapais nusėta visa Sovietų Sąjungos teritorija.

Stalino žadamasis „išvadavimas" yra ne kas kita, kaip tik nedvipraėmiškas mėrties sprendimo paskelbimas lietuvio tautai. O mirti mes nenorime! Mes laisvi norime gyventi savo tėvų žemėje! Šiandien lietuvių tauta visam pasaului parėškia, jog ėpėlas mes mirsime visos taėke, negimkiais gindami savo Tėvynę, negu dar kartą pateksime bolševizmo vergijon. Stalino tiranijos mes daugiau nenorime matyti ir apie ją nieko nenorime žinoti! Tai mūsų galutinis sprendimas, tai mūsų krašto žmonių visuotinis nusistatymas, tai mūsų tautos valios balsas!

Tą mūsų neatsiėukiamą ryžtumą žinome ne tik mes, lietuviai, tą žinomo daugelis tautų ir valstybių, tą mūsų valią gerai žino ir Stalinas. Sovietų dar neėmėinio to visuotinio spontaniško ginkluoto sukėlimo, kuris išėlėjo visoje Lietuvoje 1941 m. birželio mėn. 22—23 d. Keturi tūkstančiai Lietuvos partizanų tomis dienomis padėjo savo jaunas galvas ir Tėvynės meilės kupinas širdis ant Tėvynės išvadavimo aukuro. Prie tų dviejų kapų šiandien mes, grėsiant naujam bolševizmo pavojui, prisiėkiame kovoti ir nenurimti tol, kol kruvinasys bolševizmas nebus galutinai sunaikintas. Tai nėra vien žodinis pareiškimas. Šita savo pasiryžimą liėjuvių tauta vėlo jau net prieš du pirmuiu Didžiąjo Reicho ir Sovietų Sąjungos karo dienų. Mūsų tauta Ryty fronte karžygiškai atstovauja savisaugos ėstatybėse ir kovoje vyrai, transportų vykdytojai ir karinių darbų talkin'nkai. Kelėlika tūkstančių mūsų narsių vyrų Rėsvose — kovo'a taėp, kad Tėvynė ir ėlė likusiems tautiečiams būtų laisviau gyventi ir kad nė vienas mūsų žėmių būtų kuo toliausiai nustumtas bolševizmas. Tai yra savo veiksmuose tuo vėlo visos tautos paramą ir gilų įvertinimą. Visados lie'a buvo ir bus Dėbėna Tėvynė už ją žygius ir liėdėšką narsumą!

Šiandien prieš Kremiaus kėlėsis protestuoja visėmėjė Lietuvos sostinė Vilnius. Dar karta pasaulis ėstigirsta tėsų tautos nemaldomą troškimą ir ryžtumą gyventi laisvu ir savitu gyvenimu. Ėdes nėsėkmės ir sunkumai vergauti, mes norime pačios būti savo gyvenos kaliviais! Niekados mes neužmirsime Didžiojo Reicho vado Adolfo Hitlerio ir jo kariuomenės, kuri mūsų Tėvynė išvadavo iš bolševizmo tiranijos. Lygiai taip pat mes visados esame ir būsime dėkingi ir visoms kitoms tautoms bei valstybėms, kurios supranta Lietuvą ir remi'a mūsų tautines aspiracijas. Lietuvos ginklo vyrai visados atsimins tuos savo kovos draugus, su kurais jie kartu mūšė raudonąjį siėnų Ryų fronte. Laisvi gimėme, mūsų tėvų tėvai laisvai gyveno, laisvi ir gyvenė mūsų ėnėme. Lietuvis gėmė ne tam, kad vergautų. Niekados mes daugiau nevergausime Stalinus ir jo žydėkiąsi kliką. Mūsų Tėvynėje raudonosios vėėėvos daugiau niekados neplevėsuos!

Sugiauskime, brangūs lietuviai, savo ėlės, kad niekas iš žalies mūsų neskėlėtų. Neėėskėkime priėšai savo tarpe, kada jų yra dėrėja. Bolševizmas, tas pikčiausias lietuvių tautos priėšas, artėja prie Lietuvos sienų. Nenulėkėkime rankų, bet ryžkimės kovai, jei reikės, ginti savo Tėvynę, savo žėdėjančius laukus, savo miestus ir savo sodybas. Visas pasaulis teėgirsta mūsų mažos tautos kėlės protėsto balsą! Šalin kruvinasias Stalino rankas mūsų Lietuvos!

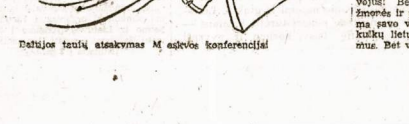

Baltijos tautų atsakymas Maskvos konferencijai

Gilumoje matyti bunkerin

Nors tai buvo seniai, gal net prieš keleta šimtų dienų, bet, rodos, dar tik vakar pyškėjo mūsų pirmieji šautuvų šūviai ir sproginėjo granatos Rytuose. Tada neapsakomai žiaurios pūgos siaubė Rytų fronto karo lauko erdvėje, o šaltis grėbė skaudžiau už bet ką. Prie kaledinės eglaitės spindinčių ir mirgančių žvakučių sėdėjome mes miškų ir pelkių apsuptame miestelyje R. Pasko nebuvome dar uostę ir kautynių triukšmo negirdėję. Viskas atrodė mums giedriomis spalvomis ir paprastai. Visame fronte tačiau ėjo žeminamos kovos su priešo masėmis ir gamta.

Saulė jau seniai, seniai buvo nušviečiusi ir paskutinieji miestelio žiburiai pranykę. Mes, šventiškai nuotiesiūkę, gurkšnojome raudoną vyną, vaizduodamies lyg pas tėvuką kaime putojantį alų. Ne vienas gal nurijo ešelę, prisiminęs „saldų alutį, baltą putelę". Gal ir daina greitai būtų atsiradusi, jeigu nebūtų vyrai atvedę pamiškėje sulaikytą žiatliną lipą, apsirengusį vatiniais ir karšniais batais. Prašiu ir surandu jį, dešinį puskarininkį G. (dabar virilla) užšoko ant prieš akis ir vyrukas buvo pagautas. Iš sugavimo aplinkybių buvo galima spręsti, kad tai dar jaunas, nepritypes banditas, bet iš laikymosi — sena, gudrt lapė.

Nplabai malonus tai buvo kalėdinis „svečias", pareikalavęs iš mūsų rūpestingo tyrimo, kruopštaus ir stropaus tardymo. Bodos, jau surėjęs viską, ką jis „tikrai" pasakoja, pagauni kokius tai gaujos siūlus ir rankove nuo kaktos prakaitą nubraukęs atsidūsti, užsidegi cigarete ir leiksi žemėlapyje suminėtų vietų. Ju nerandi. Vėl toliau klausinėji. Viskas pradeda pintis, susipina, visai susimaišo. Griebi iš naujo. Prakaituoji. O kaip būtų mano, nors ir toli nuo savo Tėvynės, pasidžiaugti dar Kalėdų šventėj ir gimtimis ir bent draugų tarpe jaukiai praleisti vakarą.

Laikrodžio rodyklės jau seniai buvo per dvyliką persiritusios, elektra užgesusi. Prie smilkstančių žvakių šviesos, gaidžiams giedant, užvertėm paskutinį lapą:

— Vietovėje X., miške, yra mano draugų ir vadų bunkeriai. Aš buvau siųstas į Aj miestelį išžvalgyti, kas tokie čia atvyko, iš kur, kiek, kokie uždaviniai, koks ginklavimas ir t. t. Aš sakau jums šia paskutinę tiesą, nes norėu gyvent ir būt dar naudingas savo kraštui. Į medžioklę paimkite mane kartu. Vietoje aš jums parodysiu viską ir pats pirmutinis pradėsiu pulti ir naikinti!

Kada rogių vora buvo pasirengusi išvykti, pradėjo aušti šaltas, tikantas gruodžio mėnesio rytas. Vienose rogėse atitinkamai vyrų saugojimas sėdėjo mūsų belaisvis. Praslinkę pro klastingu būdu nužudytų trijų ispėnų karių kapą ir pro pusiau perskeltas Lenino — Stalino figūras, pasukome reikiamu kryptimi, niekam praktiškai dar nepajėstamon ir nežinomon pirmojon „medžioklėn".

Miškai ir miškai. Nėra jie tokie masyvūs, kaip Lietuvoje, ir taip tvarkingi. Sunku būtų rast čia sausa vietelę vasarą pabaravyskauti, rašlšėt. Na, ir koks gi medis gali išaugti balose? Jeigu jau prie 40° C čia iš po sniego dangos dumblą sauną gali ištruokti, tai ką bekalbėti apie vasarą.

Nuo kelio apie kilometrą brendame pirmyn, gilyn, maudydamiesi iki pažasčių sniege.

— Dėmesio! Bunkerio rajonas!

Platesni praėjimai užversti rąstais, užgriozdinti šakomis. Taip... gilumoje matyti bunkeris... Iš visų pusių tamsios angos. Išėjimai maskuoti paauglėmis eglaitėmis. Kiek sąlygos leidžia, priartėjame prie jo. Mūsų belaisvis pirmutinis, bet vis laiska „ant sargo paimtas". Leitenantas M. atiduoda paskutinius nurodymus bunkeriui spausti ir jį pulti. Viskas paruošta. Svarbiausia išėti iš matomo lauko, o paskui jau saugus. Dėl to staiga pirmyn... Pro angas pasipylė šautuvų ugnis. J. tokia netaikli, nervinga, jog be nuostolių visi puolantieji pasiekė bunkerį ir prisipaišė prie jo sienų.

Bunkeris turėjo du išėjimus. Belaisvis nemelavo. Vienas jų slaptas, keliolika metrų ligio ir gerai maskuotas. Pats bunkeris didelis, storų sienų, lubų ir gilias į žemę įkastas.

I mūsų šaudymą vienon banditai narsiai atsako. Be granatų neapsieisi. Pora vyrų šoka ant bunkerio viršaus prie kamino ir nuleidžia keletą granatų vidun. Duslūs sprogimai ir pro kaminą į virų iškiša karvės galva, sudužusio puodo šukės." Viduje subilda, sudulka. Iš viduaus šaudymas baigėsi. Tyla. I bunkerį „apsidairyti" nuleidžiame belaisvi. Vėl prasideda šaudymas.

— Per mažai granatų. Nieko negelėbjo.

Leitenantas M. suriša keletą granatų ir nuleidžia jau pro žymėtai didesnę kamino skylę. Sudunda žemė, sujuda, sudreba rąstai, pro visas skyles prasiveržia ugnis, dūmai, ir vėl viskas nutyla. Dar kartą vidun nuleistas belaisvis praneša, kad likusi tik „kokė".

— Kas savanoriais lįsti į bunkerį ir visus galutinai iš tenai iškrapštyti? — paklausia vadas.

Priekin iššoksta kresnas vyrukas. Jis niekur neatsilikdavo ir neatsilieka. Tai grandinis L. Greitai pasisūlo dar puskarininkiai: S. ir R. Grandinis L., dar ir dabar stipriai besilaikąs batalione, pasakoja:

— Vos tik aš apleidžiausis laiptais nuslydau vidun, tuojau apžvėčau ji elektro žimputė. Dešinėje pusėje prie sienos grėzdai (naral), kresnis, vidurysje stalas, o priekyje antras išėjimas. Ogi, žiūriu, kad dar kažkas kruta po grėzdais ir ant jų. Lemputę užgesinau ir paleidau keleta šūvių. Iš kampo atsakė naganu. Greit užlindau už išėjimo sienos. Kaip tyčia, užpakalyje manęs stovintieji Š. ir R., slysdami prašulniais laiptais stumia manę iš uždangos pirmyn. Laikaus kiek gali. Girdžiu, kaip vienas banditų sako:

— Duok man naganą, nes tu nemoki šaudyt. — O kitas:

— Duok čia tuojau granatą, ir bus baigta.

Granatos nejuokais pabijojau, nes nuo jos uždangos prie pilkos sienos ėsnės. Užpakalyje stovintiems surikau:

— Atgal.

Kol jie pro aukštai esančią skylę šauksnuotė iš bunkerio, žigindau, kad kažkas netoli pleptelėjo ant žemės. Granata. Iš visų jėgų šokau aukštyn ir draugų pagalba paskutiniu akimirksniu išsėlėsu kailį. Granata sprogo, gerokai mane apglušindama. Kai atsipeikėjau, draugai jau beveik buvo baigę vidun mėtyti paskutines granatas. Pasigirdo vaitojimas. Užpykau. Paėmęs automatinį pistoletą, dar syki nusileidau bunkerin. Jau po pirmųjų poros serijų išlindo sužeistas banditas. Kiti trys šauko: — Pasidodam! Likusieji penki atsisakė išeiti iš po grėzdų. Žinoma, jų niekas ir neprašė. Paliko visi ramiausiai ir toliau gulėti...

Paimtieji belaisviai buvo raudonosios armijos sukėtesnio laipsniokariai. Pasivadinę save ukrainėčiu, mums labai nepatiko. Atrodė, kad jis panašus į žydą. Mūsų nesuklysta. Ir iš tikrųjų jis buvo žydas.

Pirmasis laimėkis, bet stambus. Draugai su ilgesiu jau laukė mūsų sugrįžtant. Pamatę visus sugrįžtusius, tie, kurie gal nenorėjo važiuoti, galėjosi praleidę tokią puikią progą. Grįžę dalinomės įspūdžiais ir griebėmės rašyti laiškų Tėvynėn.

J. Itn. Š.

Du metai...

DVIEJŲ METŲ BATALIONO ŽYGIAMS RYTUOSE PAMINĖTI

Du metai sutirpo pelkėse, tamsiuose miškuose,
Ne vienam žilas plaukas papuošė pakaušį.
Du metai paliko antpaudą mūs dvasioj, veiduose, . .
Mūs valią — geležiniu ryžtumu sukaustė.

Kelius prie Ilmenio, Cholm ir Demjansko,
Prie Naugardo, Lovat ir Dedovičių,
Mūs vyrai skersai, išilgai pražygiavo,
Purvą su prakaitu lietuvišku sumaišė.

Mus spaudė speigas prie Ilmenio kranto,
Prie Skorujevo liejom savo kraują,
Kentėme vargą, skurdą prie Demjansko,
Už ateitį ir gyvenimą naują.

Laukus, pakeles atžymėjom kryžiais,
Kryžiais kukliais — balto berželio,
Kurie vaikų vaikams bylos mūs ryžtą,
Mes nesuklupome ant Laisvės kelio.

Brangi Tėvynė, mes laisvę Tau parnešim,
Nors kelius žymėsim visur kryžiais,
Mes kuklų lietų — pranašų krušoj,
Gyvent laisvi, ar mirti pasiryžę.

Psk. Jonas Mockevičius

APGYNĖME GELEŽINKELĮ

Laikrodis rodė lygiai 24 valandą. Mėnulis savo išbėjokiai veidą, tarsi kukli mergaitė, kartas nuo karto slėpė po debesimis. Aplinkui viešpatavo nejaukti mirtina tyla. Šia tyla sudrumsdavo retkarčiais gretimuose kaimuose girdimi šunų lojimai ar tolumoje atskiri šūviai. Pro mūsų bunkerius, lyg piktinę gyvatę, spindėjo mėnesio prieblandoje geležinkelio bėgiai. Šią fronto arteriją mūsų vyrai saugoja nuo teudonų banditų.

Bunkerių rajone nuaidėjo žingsniai. Keitėsi sargybų pamainos. Tytūs tamsūs siluetai budėjo prie mirtų spindančių kulkosvaidžių ir įtempiai sekė priešą.

— Šiąnakt, tur būt, ramiai praeis, nes iš po vakaryškščios gerokai aplamdyti mūsų „kaimynai", tur būt, tūsai, — čiulpdamas sypkę kalbėjo gr. K. greta stovinčiam eil. R.

— Na, na, nesidžiauk, aš taip nujaučiu, kad šiąnakt irgi teks gerokai paskaityti. O, žinai, manęs nujautimas niekad neapvilia. Dar man mažam būnant, kada tik sąžinė nujaudavo, kad gausiu diržu, visuomet taip atmuždavo mano nugara. Kad tris dienas negalėdavau atsisėsti, — plepėjo eil. R.

Pasikeitę šiuo pokalbiu, vyrai vėl įtempiai sekė nakties tamsą. Tamsą, kuri pilna netikėtumų ir pavojų.

Tolumoje iškilo viena po kitos trys raudonos raketos. Pasigirdo keletas tolimų sprogimų, ir vėl tylu...

Ant bunkerio stovintis šviesosvaidis (prolektorius) kartas nuo karto savo ligų lietuvių laižė geležinkelio bėgius ir aplinkui esančią nakties tamsą.

Netoli sublizgęs maža ugnis ir pasigirdo kurtinantis sprogimas, po jo sekė dar keletas stipresnių, ir arčiau. Į padangę pakilo ugnies stulpai. Sutraižęs automatinisai ginklai, ir vėl girdėti eilė sprogimų.

Skardus gongo adas perskrodė nakties tylą. Pavojus, pavojus... skrido iš bunkerio į bunkerį per vyrų lūpas. Prie kiekvienos angos stovėjo tylūs vyrai, aplinkui virė pasiruošimas pastiktai nelauktus svečius.

Sprogimai ir šaudymai artėjo. Mūsų sunk. kulkosvaidžiai pagal geležinkelio linją pabėrė uguningų karolių juostą. Lengvieji „Brno" irgi negailestingai spiaudė švinu. Nelabai seniai buvusi tyla pavirto pragariškų triukšmu.

Apie 200 metrų atstume matyti banditų šešėliai. Jie tai bėgdami, tai šliaudzdami mėtė minas ir slinko pirmyn.

— Užveriamoji ugnis, šaudyti visais ginklais, — suskambėjo mūsų vado plonas skardus balsas.

Visame bunkerių rajone ūbrirė velniškas tratėjimas, pripildytas parako dūmų ir perkūnišką trenkamų. Kulkosvaidžiai dirbo labai gerai. Padange raižė švaistapsivės raketos: Sprogimai ir šūviai dažnėjo. Ikaitęs kulkosvaidžių vanduo garavo.

Netoliese užsidegė namas. Ugnies pašvaistė nušvietė nakties karnavalo rajoną. Negailestingi ugnies liežuviai laižė ir rijo ir taip kuklią neturtingų vietos gyventojų manė. Kaime negailestingai staugė šunes ir retkarčiais pasigirdavo moterų verkšlenimas. Nuo mūsų galvas švilpė švinas.

— Po veiniu, kulkosvaidžio vamzdis įkaito, aš negaliu daugiau šaudyti, — suriko j. psk. J.

— Vyrai, kol kulkosvaidis bus tvarkoj, ji pavaduokime automatiniais pistoletais, — komandavo psk. D.

Aut. pistoletai, tarsi mandalinos stygos, savo tankiais šūviais virpino ora. Banditai tuo pasinaudodami slinko. Pro slinko žinoma. Jau prie vielų tvoros ir per tvorą mus apmėto granatomis. Mūsų vyrai atsakė tuo pačiu. Kurtinanti sprogimai nuo šūvinčio ginklo sienas. Mūsų vedus ir drabužius apdrabstė pelkių purvas.

Netrukėjo pašlėsjes mūsų „Brno", priešas pradėjo trauktis. Per vielų tvorą persisvėręs, su sudraskyta galva kabojo bandito lavonas.

Sprogimai ir šūviai retėjo. Banditai traukėsi.

— Mėnulis iškilo iš po debesų savo išgasčio perkreipta veida. Tūdnai mirgėjo keletas žvaigždžių. Oras kvepėjo paraku. Vyrai šnekučiavosi ir rūkė pypkes.

— Naktis buvo laiminga, neturėjome jokių nuostolių. — sukdamas bankrutės kalbėjo psk. D. O mūsų „kaimynai" granatų išraustose duobėse paliko drybsoti savus lavorus. Apie bunkerius žemė vietomis buvo nušaipta kraujo žiaunais.

Vyrai skirstėsi poilsiui. Sargybos įtempiai sekė nejaukią mirtinai dvelkiančią tamsą. Nakties tamsumas vėl užviešpatavo blankią stepių tamsą. Čia prieš pusvalandį vykusias kautynes liudijo minų ir granatų duobės, lavonai ir krūvos šovinių tūtelių.

Psk. J. M-žius

TURIME SAVO GLOBOTOJĄ

Sužinoje, kad Pirmasis Generalinis Tarėjas generolas Kubiliūnas pavedė Kėdainių apskrities Lietuvių Karių ir Jo Seimų Globos Komitetui globoti mūsų bataliona, labai nudžiugome. Miėnto komiteto pirmininkas savo laiške batalionui labai nuoširdžiai siūlo visokiariopą paramą, kiek kariams, tiek ir jų šeimoms.

Tai mums lyg dovana mūsų dviejų metinių Rytuose proga. Karys savo kietumu kauytnėse, nenulstamu pasiryžimu ir valia atsilygins jį remiančiai Tėvynei, atnešdamas pergalę ir laisvę.

Komiteto pirmininkas rašo:

— Tikime, kad mūsų norai bent kiek palengvinti mieliems kariams nešti sunkią karo naštą suartina mus su lietuviškąja kariuomene. Prašome visus atskleisti mums savą sielą, išpasakoti savo rūpesčius, vargus bei troškimus

Mes žinome, kad Juma, ten toliau esantiems, kartais medžio šlamesys ar paukščio čiulbėjimas primena Lietuvą, bet žinokite Jūs, kad ir mes gyvojame apie Jus, mūsų lietuviškus karius, ir dažnai čia lietuliyjant, šalčiams užėjus ar užšilnkus tamsiai nakčiai mūsų mintys nuskrenda pas Jus. Mes žinom, kad esate nuolatiniame pavojuje netekti gyvybės, bet tikėme, kad sveiki sugrįšite savo laisvon Tėvynėn, laukdami tos valandos.

Bataliono vadovybė ir kariai dėkoja Pirmajam Generaliniam Tarėjui gen. Kubiliūnui, Kėdainių apskrities Karių ir Jo Seimų Globos Komitetui, pirmininkui ir kėdainiečiams už rūpinimąsi mūsų batalionu ir už žadėtą paramą.

Mes gi visiems linkime geriausios kloties Tėvynėje, kiek asmeniniame, tiek ir visuomeniniame darbe.

Lietuvių ir vokiečių karių draugystė Rytuose (P.K.Nord.)

6 VALANDOS BANDITŲ NAGUOSE

Vėlus spalio mėnesio vakaras. Pamažu staidaro siauros durys. Įsiveržusi į kambarį šalto oro srovė pakilnoja ant stalo gulinčius lapus, sujudina degančių žvakučių liepsnelę, kurios tingiai susišūbuoja, viena kita prigęsta ir vėl šaitliesia visu savo puikumu. Bet pro duris viksi įšokęs stambus, vidutinio tūgio, truputį priekin palinkęs eilinis B. Iš po antsėjono pakreiptos kepurės šūtinės plaukia juodų plaukų, matyt, sivetių. Veidas tiesiai pamėlęs, atrodo, drėgnas. Akys — svaidančios aštrų žvilgsnį. Jos blizga nors ir menkučiėje žvilgesėlėje. Kaktos raukšlės siūru, bet lūpos kampuotuose veidose lengvutė šypsena.

— O vis dėlto debesuotas.

Nusiėmęs šūrių ir gerai pažiūrėjęs vėjų, bet nesuprotęs šėdžių, O gal nesupratau. Aple kokį pabėgimą jis kalba, kai aplink retai kada žmogus pasimaišo.

— Ko upratau. Ką sakai?

— Pabėgau. Iš banditų rankų iš'ūkau.

Sušvelnino radijo garsą. Čia jau daugiau negu įdomu. Užsikūrius kampuotą pypkę kliausytis šio nuostabaus įvykio, per dvejetą metų pirmą kartą batalione žvykusio.

— Prieš šešias valandas, pavakarėje, sargybos vadas ištešias ir kišenėje dvi vokiškas klausinines granatas burškindamas ėjau į kaimą K. nėrsinėti išplautų buitinių. Nors sąulė jau seniai buvo nusileidusi, bet betekančio raudono mėnulio spindulai pakankamai žvietė kelią ir aypčinkę. Kudanėj dar baltės.i nebuvo išplauti, tai, pasėmęs tenai paliktą palapinę, pasikėlau ją po pažastimi ir šviipeudamas linksmą melіodėją nėriau per kaimą postan. Kaimo gatvelė nuo rėksnių jau buvo „žvari". Kai kur mirgėjo langų siūkiuisė balanos ar taukuose pamirkėčios knatas. Priėkyje už kelias dešimt metrų pastebėjau skersai gatvę perelnant tris vyrus. I juos tačiau kokio dėmesio nekreipiau, bet apyčinkėje buvo kurį laiką ramu. O kad kaime kas nors vaikščioja— nenuostabu. Žmonių gi daug. Banditas ne dėra — nesitūoti. Taip ir dėsčiau pirmyn ramus, kaip tas vakaras.

— Stoi, stoi, stoi. Ruki vierih — šaukėsmi staiga iškoto po tris banditus iš abejų gatvės pusių ir pusmetrio atstumu stikšo automatinių pistoletų vamzdžius.

Paskėcokęs veidas momentui pabalo, rudos akys padidėjo, lūpos iškėstempė.

Žaibo greitumu nubėgo kūnu keliais šiurpulių bangos, — pasakojo švarūs patalai kvepėte kvepėjo. Apsidūjugė Antanas, nusiręgęs ir atsigulė.

— Ar jau gulė? — tylėsi paklausė motina, pravėrusi kamarės duris.

— Jau, mamut. Gulėu karališkai.

—.Ar persėgnojai, vaikeli? — Nedrąsiai paklausė dar.

Antanas sumiže. Persėgnoję! Jis buvo pomirėęs. — Ar pristpalinti, ar ne? Gal pasakyti, kad ne.

— Ne. Visai pamiršau. — Ir Antanas kilstelėjo galvą, pasirėmė ant kairės alkūnės ir persėgnojo dėdelių kryžiaus ženklu.

— Taip, sūneli... Dievulio nepamiršk. Nepamirai — Jis ir tau padės. — patenkinta sūnumi kalbėjo Rūkienė. Priėjo arčiau, pasilenkė ir pabučiavo sūnaus kakta. Pabučiavo, palinkėjo ramios nakties ir išėjo atsargiai uždarydama girgždančios kamarės duris.

— Jau seniai taip gulėjau, — galvojo vienas Antanas. — Čia nepriimiklusi kolchozo landynė.

Kamarėlėje buvo taip tyiu, tylu, net ausyse pradėjo spengti, ir jaučia Antanas, kaip tvaigė širdis. Akių vokai darėsi vis sunkesni ir sunkesni... Užsimerkė... ir užmigę

Jau trys dienos, kai Antanas namuose.

Pirmąją dieną jis apėjo tvartus, daržinę, klėtį. Apžiūrėję senąjį ir jo užvestą naująjį sodą.

Antrąją dieną apėjo paežiaus laukus, buvo paupy, mėkę ir galutinai susidraugavo su Kudilum, kuris ant jo jau nebeįėjo.

Trečiąją dieną užėjo pas kaimynus pasikalbėti ir pasikvietė sekmadieniui svečiuosma. Tik į Purus, pas Vanagą galvojo eiti ar ne. Būtų ta ir tenai nuėjęs, gal pirmu pėsniausia, jei ne Vanaglienė, kuri nuo savęs buvo atbėgusi ir mazna pekvietė ja ir visą Vanagų šėmą.

Kasdien sveikę jaučė jau netruko. Seniai užeidavo dėl to, kad norėjo pasitėrauti apie karą, ką nors naujo ižgirsti, sužinoti. Jaunėjęi — linksmas dieną prėtimne. O vakėai — pamatyt karėvio, grįžusio iš fronto. O tas frontas jų vaizduotėj buvo kažkas nepaprastai baisaus. Kaip smakas pasakoj su dvyliko galvų..

Sekmadienis. Jau nuo pat vytio pradėjo vakėuoti žmonės vieškėlių miestelio link. Ir juo toliau, vis daugiau ir daugiau vėžimų vienas paskui kitą darė į miestelį, į baažnėlę ta pamaldoma.

Dėdės Rūko kieme stovi pakinkyti bėriai. Juozukas sėdi vėžime ir laiko vadėes. Važiuoja dėdė Rūkas, Antanas ir Juozukas. Moterys lieka namuose, tai ir vėžime vėžėsi užpraė, darbo turi.

— Atleis Dievulis ją vieną kartėl, — galvojo Rūkienė bestrūodama.

Namiškiai išvažiavo. Priėš įsukant į vieškėlį, pro Rūkus pravažiavo Vaisėjai. Antanas jų iš toli pažino. Vanago arėliuo ir vežimą, ir galėjojei, kodėl jie neišvažiavo anksčiau ar vėliau.

Senasis Vanagas iš toli nusiėme kepurę ir pasisveikino su Rūkais. Dėdė Rūkas taip pat kilstelėjo kepurę, o Antanas pridėjo ranką prė kariinės matiko.

— Tažin, ką dabar galvoja Julytė? Ar tebėra tokia pat, kokia buvo anksčiau? — galvojo sau Antanas. Šūrėdamas į pravažiuvusias Vanagus ir su balta skarutė greta tėvo sėdinčią Julytę. Norėjo paklausti tėvą, bet ko ir kalp — pats nesuprato. Pagaliau jį apėmė kažkoėia keista baimė, kad tėvas jo ko nors nepaklausytų.

— Ar Julytei parašei, kad atvažiuosi? — staiga paklausė tevas.

— Parašiau. — Trumpai atsake.

— O ji tau ar parašė?

— Taip... Dažnai, — it atsimėnęs, pasakė Antanas, ir vėl tylu.

Antanas tylus šūrėjo i prieš juos važiuojantį vežimą ir maė kaip Julytė net porą kartų pro tėvo petį žvilgterėjo atgal...

Jau buvo po pietų, kai vėl tie patys vežimai, tik kita eilės tvarkė, tuo pačiu vieškėlių link grįžo namo. Iš pradžių tik po vieną, po du, o paskui nenutrūkstama ėlė vieno paskui kitą važiuodami dingsta kartu su vieškėlių šūmuoj.

I dėdės Rūko kieme iauko keturiios „furmankos", tai giminės ir pažįstami iš toliau. Kiti, matyt, ėjo pėsti paėdės, kad būtų ažtkus. Pone net su dviračiais atvažiavo.

Dėdė Rūkas su sūnumis jau buvo grįžęs. Pačiu naujausiu mėlo švarku apsivilkęs jis linksmas sutiko žmones ir sveikinosi su atvykstančiais svečiais.

Rūkienė su Viktute vis dar aukinėjosi aple menėje užtiesta stalą, tai bėgo į virtuvę.

Antanas kartu su tėvu lauke svečiu. Vieni jam ligai ranką traė, dėlnaęsėi po tokio ilgo nesimatymo, kiti sveikino sugrįžus ir pagarbiai žiūrėjo i jo frenčiaus sagos kilpoje iverta kaspinėlį. Senesnėsis moterėės paslapčia į jį piršlais rode ir savo seimams i pašone bačsnojo. Klausė, ka tai reiškia.

Vanagai atvažiavo paskutiniai ir garbingai pasieveižine su Rūkais kieme, suėjo i troba.

Tie svečiai, kurie jautėsi drąsesni esą ir šiokių tokių teisių turi, ėjo tiesiog i menę. Kiti nedėjso, ir pirmiau suėjo i virtuvės žąją, susėdo ant suolų pavėnialis ir tarp savęs šnekučiavosi. Tik po keletos praėymų Rūkėnės, dėdės Rūko ir Antano, suėjo i menę ir sėdosi ir stalo.

Dėdė Rūkas pats su didėliu mėliniu asočiu svečiams alų pilėte. Kiekvienas savo stiklą kėlė ir jį pripylus ant stalo dėjo. Visi kažko laukė.

— Prašom, svetėiai, prašom, — čia vėl ragino Rūkienė, vaikščiodama aplink sėdinčiuosius prie stalo. Vienam praėydama per petį paplėkė, kitą paglosto ir vis ta pat kartoja.

Jaunimas patylomis juokauja. Vyrai godžiai žiūri i pilnas alaus ašklines. O moterėės, po didėlių praėymų, persėgnojusios laukia, kada kiti pradės.

Visi laukė, kol dėdė Rūkas, prispyles alaus stiklą, pakėlė jį ir pasveikino svečius.

Na, ir dabar jau prasidėjo.

Vyrai vienu ypu išgėrę stiklinės, tuščias ant stalo statė. Saniai nė kau putas tryės, jaunėsėi tap pat po paonses pirštais braukė. Visi alų ir jo darytoją gyrė. Tik moterėės ir mergaitės vienos puę nugėrė, o kitos tik lūpas prie stiklų pridėjusios stiklines ant stalo statė ir „pasvėlėnimo" laukė.

— Ata ta ta, tai geras alus. — gyrė ir Vanagas gale stalo sėdėdamas.

— Ne alus, o pienas, — atšikino Byla iš kampo.

— Jei pienas, tai maėiem vaikam. — pasakė vienas jaunųjų ir pats apsidžiaugė tokia išmintimi.

— Atsiprašau, jei ne tap aš nusėnėkėjau. Patalysiu: sunugusiųjų pienas.

Ant stalo garavo tuštyta aviena, kopūstai. Raudonavo kumpės, žėlėros. Pora žąsėlių, aukštėninkų pavirte, keletas galdėlių, i gabalėlės sukapotų.

— Kaip per Velykas. Visko pilna, visko pilna, — galvas linguodamės kalbėjo tarp savęs moterėės.

— Tai tik pas mus taip, — pastėkino ponas Kazimieras, sėdėdamas

Atkiuose Airsma

Tą išimėnęsėji vakarą ėigai dėgė žiburys dėdės Rūko troboje.

Šuėmnęs dėdė Rūkas sėdėjo gale stalo, aiėnė aiškinėm pasirėmęs ir papėdamas pypkę klausėsi, ką pasakoja sūnus. Klausėsi ir žalva lieėsvo.

— Taip, taip.... Tokie retkaiai... Ir teisybė pareina nuo to, kokiais ėėmais i ją žiūri...

Greta Antano sėdė Motina ir Viktutė. Jos taip pat klausosi, nors ir maėiau supranta tas nėkas lienėinės kalbas. Juozukui tos „paskos" nuėbodo. Jis nėrėpsėstinęs žaidėsi palei pėčių su Murka, didėlu rainu katinu. Tai jo baltus šius patampė, tai kaitėjo i ausį plunksnos galą.

Buvo jau gerokai po pusiaunaėkčio, kai Rūkienė, atėjusi iš menės peskėjėsėjų vėl atsisėdė greta sūnaus ir uždėjusi ranką ant petės tarė:

— Sūneli, jau lovą tau paklojau. Laikas pasėlėsti po tokios ilgos kėlonės. Tėek tu priskamavai, vaikeli, tėek priskamavai.... —

Dėdė Rūkas išsitraukė iš liėmenės kišenės didėsį aidaėnį laikrodį ir pažiūrėjęs i jo aukslinės rodyklėes nustebo.

— Va jetus tu mano. Jau pusė trėčių. Laikas. Jau seniai laikas pasėlėsti. Ir tėkratės i suolo kraštą pypkės pėlenuis, sunkiai, sunkiai atsiėdėlė iš užstalės. — Nusiėdėjau — pasinėikino trumpai i jį žiūrėnčiam sūnui.

Visi sukėlė nuo stalo ir pradėjo rengtis poilsėui.

Kai Antanas, perėjęs menę, pravėrė kamaros duris, pamatė prėėsėave gražiai paklotą lovą. Nauji

Trečiąją dieną užėjo pas kaimynus pasikalbėti ir pasikvietė sekmadieniui svečiuosma. Tik i Purus, pas Vanagą galvojo eiti ar ne. Būtų ta ir tenai nuėjęs, gal pirmu pėsniausia, jei ne Vanaglienė, kuri nuo savęs buvo atbėgusi ir mazna pekvietė ja ir visą Vanagų šėmą.

Kasdien sveikę jaučė jau netruko. Seniai užeidavo dėl to, kad norėjo pasiterauti apie karą, ką nors naujo ižgirsti, sužinoti. Jaunėjęi — linksmas dieną prėtimne. O vakėai — pamatyt karėvio, grįžusio iš fronto. O tas frontas jų vaizduotėj buvo kažkas nepaprastai baisaus. Kaip smakas pasakoj su dvyliko galvų..

Sekmadienis. Jau nuo pat vytio pradėjo vakėuoti žmonės vieškėlių miestelio link. Ir juo toliau, vis daugiau ir daugiau vėžimų vienas paskui kitą darė į miestelį, į baažnėlę ta pamaldoma.

Dėdės Rūko kieme stovi pakinkyti bėriai. Juozukas sėdi vėžime ir laiko vadėes. Važiuoja dėdė Rūkas, Antanas ir Juozukas. Moterys lieka namuose, tai ir vėžime vėžėsi užpraė, darbo turi.

— Atleis Dievulis ją vieną kartėl, — galvojo Rūkienė bestrūodama.

Namiškiai išvažiavo. Priėš įsukant i vieškėlį, pro Rūkus pravažiavo Vaisėjai. Antanas jų iš toli pažino. Vanago arėliuo ir vežimą, ir galėjojei, kodėl jie neišvažiavo anksčiau ar vėliau.

Senasis Vanagas iš toli nusiėme kepurę ir pasisveikino su Rūkais. Dėdė Rūkas taip pat kilstelėjo kepurę, o Antanas pridėjo ranką prė kariinės matiko.

— Tažin, ką dabar galvoja Julytė? Ar tebėra tokia pat, kokia buvo anksčiau? — galvojo sau Antanas. Šūrėdamas i pravažiuvusias Vanagus ir su balta skarutė greta tėvo sėdinčią Julytę. Norėjo paklausti tėvą, bet ko ir kalp — pats nesuprato. Pagaliau jį apėmė kažkoėia keista baimė, kad tėvas jo ko nors nepaklausytų.

Japonija ir jai draugingos tautos 1. — Mandžukas. 2.— Tautinė Kinija, 3. — Burma, 4. — Tajlis 5. — Filipinai. Punktyro linija rodo japonų karo pajėgų valdomą sritį. (Wb).

CHOLMO KAUTYNĖSE

Vasario mėnuo. Žiaurus vėjas, gainiodamas sniegą ir versdamas pusnis, skrieja laukais. Mūsų rotų vora pamažu slenka fronto link. Iriamės ten, kur eina kovos vyras priešų vyrą.

Tolumoje pasteblėme jau degančius kaimus. Oras persunktas parako ir degėsių dūmų kvapu. Baterijos vis taikiau ir smarkiau drebina orą. Blyksloja upinės liepuvinės ir lyja dūmų debesys. Ilgykėja jau, ir kulkosvaidžio tarsi, ataitu šūvių pokšėjimas. Kai kur jau paskroda gaisrelis milinės skvernus ar šalmo smaigalys. Tai raudonosios armijos kareivai buvo pakirsti.

Pagaliau šneriame pro miškelio kampą ir įvažiuojamė į ugnies ir plieno karalystę.

Vaizdas visai pasikeitė: trobos — vienos vietoj, kitos pusiau nugriautos, stogai nuplėšyti, medžiai pusiau nukirsti, viršūnės toliau nuviešėsos. Atrodo, lyg pro Ma priešuvaindi būtų prošūes baisus, viską naikinantis orkanas, sugriaudamas viska, ka žmogus šimtmečius statė.

❊❊❊

Puolame tvirtai įsitvirtinusį priešą. Į puolimo objektą pasipila vokiečių artilerijos įvairaus kalibro sviedinių kruša. Į viršų laisto ašmenys, ugis, žemių gumulai. Bolševikai atidengė į mus visų ginklų ugnį. Mes pamatėme ir pajutome dabar tai, kas prabėgdavo pro mūsų akis kino ekrane arba knygų puslapiuose. Mes buvome oriplaikti prie žemės.

❊❊❊

Pirmyn. Ginklus rankose smarkiai suspaudę, aštrius bajonetus sviedę, žingsnis po žingsnio artėjame į priešą. Kaimas smarkiai degą. Nuviesdamas apylinkę, lyg diena. Didelis tempu artėjame prie pakraščio. Iš pirmojo sugriauto namo neiaukstai pasipila kulkosvaidžio ugnis. Čin. M. paperos šuolu priėjoke prie angos ir ketėsia vidun granatą. Pasigirsta duslus sprogimas, suvaitoja mirštančioji, nutyla ginklai, sabūda virstančioji sąstai, dailai. Užlimbame į stipriai ginamo kaimo pirmuosius namus.

Balsus vaizdas. Mūsų šaulių ir vokiečių artilerijos taikli ugnis padarė savo darbą. Visur lavonai, lavonai. Vienas ant kelių sukluęęs, lyg melstis priešą pat miršą pasiruošęs, kitas ant drauge durtuvo užkirtęs ir persimetęs, dar kitas ant nespėjęs akių užmerkti, kai gyybės stūkos nutrūko. Žiūrėjau ilgustingu žvilgsniu į nemalonius vaizdus. Parako ir kraujo kvapas erzina nosį.

Žiūrimame kaime įsitvirtiname. Vasario 23 diena. Bolševikų didelė šventė. Kaip paprastai, bolševikai tokias šventes visuomet stengdavosi atžymėti. Tokia staigmena, bet jiems daug kainojusi bolševikai buvo ir mum. Ir mum.

Aple 5 valandą ryto meistrinikai nešė kaupų maistą. Buvo visai tamsu. Gr. B. pamatė krūmuose balta chalatu apsisiautusį vyrą, kuris sušuko: „Stok!" Gr. B. atsakė parole, bet vyras ištrauką pistoletą ir jiems daug kainojusi šūvį prislinkę prieše žmonės. Staiga žiūrėtė nuo pečių maišą žemyn ir vienu meistriškiu smūgiu pasmakren paektojo bolševikę ant žemės.

[vykusių šūvių ir grumtynių rūsų sargybos nematė ir negirdėjo. Tačiau sargybinis pamatė kitą, belipantį į kaimą žmogą, atkakusį užlūsiąsi parolės. Jokie atsakymo.

Pavojus.

Kuopa per keletą minučių užkėmė poziecijas ir pradėjo smarkias gimnasias kautynes. Kai kur vyras prieš vyrą.

Bolševikams tenka pulti į kaimą. Ju batalionas stiprimo pėjėgos pradėjo veržtis pirmyn. Šūvį po šūvio, granata paskui granatą sviedžiame mes pakalnėn. Kas pirmutinis iš ju aukštėlau palipa, tas nirmutinis nurieda pakalnėn, o kartu ir žmogus. Dalis bolševikų bruo jau netolį savo tiksio, nes mums baigėsi šaudmenys ir gyvoji jėga smarkiai buvo sumažėjusi. Tačiau granata paskui granatą sviedžiame mes pakalnėn. Kas pirmutinis iš ju aukštėlau palipa, tas nirmutinis nurieda pakalnėn, o kartu ir žmogus. Dalis bolševikų bruo jau netolį savo tiksio, nes mums baigėsi šaudmenys ir gyvoji jėga smarkiai buvo sumažėjusi. Tačiau granata paskui granatą sviedžiame. Ruisai atsidūrė maše. Arčiau prislinkę iškėlė rankas ir pradėjo maldauti: „Draugai, nešaudykit!" Kiti, tebesantieji apsėstoje, bandė traukties, bet buvo sunaikinti. Iš pajėgaus batalijono liko tik belaisviai ir daugybė nukautų. Kreipusiems žventės ištaiga sudrto lietuvo kaime budrume ir didvyriškame pasipriešinime.

J. S.

DEMJANSKAS

Kada mūsų viena kuopa kovėsi arštose kovose Cholme, šta bastėsi Naugardo aplynkių miškuose, mes patekome Demjansko apsupiman. Demjanskas — nešinonui grėnadieriu daina.

❊❊❊

Esame apsupti. Mums skirta tame kattle suviri. Katilas tačiau buvo per didelis. Ištvermė, pasiryžimas, noras gyventi, atkakliausias atsilaikė prieš mases puolusių bolševikų, sudvodami ijmes skaudžiausių smūgių.

Kas mums liko dar gyventi? O gal liksime gyvi? Mums viena šietis: gyventi arba garbingai miršti. Bolševikams tas yra aišku, kas šiauriausiu bėdų būti nušudytam ir išniekintam. Tiek skaudžių smūgių gavusi Lietuvėje, raudonoji armija jau pirmąją karo dieną per radilia paskiebė mums kerštą ir parmėkė Lietuvą amžiams. Jėgu ije palmtų mus arba pasiektų mūsų gražiąja žaizda dar Ak!... — kardu ir ugnimi būtų mušluota viskas nuo žemės paviršiaus.

Pirmosios apsupimo dienos buvo moralėjimai sunkios. Kiekvienas galvojo apie Tėvynę, apie savo šeimas, gimines, draugus, apie viską, kas puošė jojo gyvenimą. Ar ateis laikas ir vėl prie kano ėia, šioje nuodėlioje vietoje supėito, ir ar atnes gėlių? Gal tik atskrinda juodos varnos, bešūkinamos nuo krvytinės ant kryžiaus, kvatosis, audros raus

greta. — Buvau mieste — ten visai kitaip.

— Taiu, taip, nagi mano sūnūs rašo, siuk, sako, — išterpė kita. — Bet jei ne tai šūlas rašė.

— Kas ką dirba, — tą ir turi, — pridėjo dėdė Rūkas.

— Taip, taip dabar tokie laikai, — patvirtino Byla.

— Analptu miestieliai tokį stalą pamatę, — pajuokavo kažkas iš šalies.

— Ar girdėjot paskutinę naujų pasaką, — pradėjo vienas jaunųjų.

— Aple ką, — paklausė keletas balsų.

— Aple „gerąjį karalių ir neklausžinąs".

— Ne, tokios „baikos" negirdėjem, — atsiliepė iš kito ašlo.

— Tai prašom paklausyt, o bovo taip: Seniai, na, esepersenai, gyveno žilas, geras karalius. Kiek jis buvo geras, tiek ir valdinial ilgėjo. Veliniosios „maištus" kėlė. Supyko karalius ir liėsėdo tokį grieztą, grieztą įsakymą. Visi dėdėi ponoi, kurie mieistuose gyvena, turi suvalevyti po 20 žasų, mažesni po 15, o petys mažiausi po 10.

— Cha, cha, cha, — visi prapliupo juokais.

— Mat, priėsi tai karalius tokį sąpną sapnavo ir jam taip išsvanažavo, sako, iėleisk tokį įsakymą ir valinos nedorėliams žasugs sparnai. Jė žąsim pavirtę apleis tavo žasį ir bus ramybė geros valios žmonėms.

— Ar jau baigei, — paklausė kita dėdėjo nuožiūra.

— Taip, — rimtai atsakė tas.

— Tai galiu aš juoktis?

— Na, taip, — visai rimtai atsakė „pasakotojas".

Ir vėl viss kvatoja.

— Ko tik jie neišmislija, — stebėjos skarotos galvos.

— Čia tai mūsų „baikbaikos", — kreipėsi šau šiek tiek paraudęs į Antaną Vanagas. — Sakyk, kas ten fronte dedasi?

— Taip, taip, — pritarė ir Byla. — Kėip ten žmonės gyvena?. —

— Dėug pasakot reikėtų, norini vaišą pasakyt,—paaiškino Antanas.

— Na, trumpai, kaip gyvena žmonės. Juk čia mums prieš pusantrų metų taip išgyrė, taip išgyrė.

— Taip, taip, sakė, — jatkėpė kita kalba motėrėlė. Leiba visa gerkė rėkė. Sakėsi pats matęs.

— Kas sakė? — paklausė vienas vyruku, Leibos neniugėdęs.

— Nagi, Leiba, sakau. —

— „Amžiną atilsi", — ir vėl jaunimas už pilvų sviėrla.

— Na, sakyk, Antanai, tu juk mūsų žmogus, vieni sakė taip, kai ko kitaip, kaip tu pasakysi! — šventa. Juk mate?

— Mėtau, — atsakė Antanas ir pradėjo. — Na, įsivaizduokit sėną, labai sėną apleistą kaimą, su išsėlusiais priėsi 20 metų sodais ir kiaušrusėtu stogais. Tai tokę vėsi mas vadinasi kolchozas, ir tėkie tie visi. Gal truputį geriau atrodo tie, kurie laitaisė buvusiuos dvarusė.

— Na, žmona, lengva jatasevi ant kito gero. — pridėjo Vanagas.

— Taip, taip, — pritarė kitė.

— Trobelės mažytės, viena į kitą panašios. Atrodo taip, kaip Byčkaplu Hirdos landynėlė.

— Ubagystė, tai ubagystė, — vėl galvos lingavo motėrėlės.

— Po tuo pačiu stogu žmonės, gyvuėlės, jei yra, ir visas to žmogelio turtas.

— Visas turtas, — vėl atsėbėjos skarotos galvos.

— Taip! O dabar įsivaizduokit, kad einu pas tą „laimingą" žmogų. Palipu laipteliais ir tiendu pro duris vos kakios nepersižėjėjęs. Lėtėnėra. Stogas vėlo išpeliotas, vidun lyja. Kairėje pradarau durės — gyvenamas kambarys su didėju tėčiūm kampe. Baidų vėsė jokiu ir kambarių daugiau nėra. Visas gyvenimas vyksta ant pečiaus ir apie pečių.

Kordoriaus dešinėje vėl durys. Pradaręs matau tiitą, o gal ir liepta, sunku pasakyt.

— Kam tas lieptas? — paklausė keli.

— O čia tai jau biogiau, negalėjo viėems iš karto pasakyt.

— Kodėl?...

— Sakau tik vyrams.

— Ir mes norime žinoti, — pasigirdo net kelį moterų balsai.

Antanas pasilenkė prie Vanago ausies ir šnabždėjo:

— Cha, cha, cha, — juokėsi senis ir vėl kaimynui šnibždėjo į ausį. Ir tas taip pat, ir t. t. Tik Byla nuolūoėsė ramiai. Ir nekantrėjėsa. — Na gi, vieta, kur karalial pėstė elisa...

— Begėdi, ir dar prie stalo! — sušurmėjo motėrėlės. Mergaičės paraudo.

— O ko kaip oėkos užsispyrotos kiaušėsė, — teisinosi Byla.

Juokinant aptilius, Antanas tęsė toliau. — Daugumoj žmonės geri. Nuošėrdus. Reikėsiui lėtėkus, yėsė senesnieji, padėda kuo tik gali. Yra, žinoma, ir blogų...

— Yra ir pas mus visokių. Yra geri žmonių, o yra ir žmogaus vardo neverti.

— Aš taip nedarytčiau, kaip tas „gerasis karalius", — susijudinęs kalbėjo Antanas toliau. — Visus savo pasmakrėn kartu su savimi, bunkerį nusitempčiau. Ir esu tikras, kad žigrėdę kuklą žvimbiant paiei nusij, savo „bumeles" užėsiuptų. Patys savo kaip veidrody pamatytų ir daugiau nepasišėptų nuo žmonių.

— Taip, taip, tik karas parodo kas kuo žmogus yra. — pritarė dėdė Rūkas sūnui.

— Na, mes čia taip pat nesnaudėjam, — atkinosi Ignas, geras Antano draugas. Dirbom išėlusios. Dėvas duoda mums, mes duodam kitiems.

— Kaip tas sakė, kas Dievui — Dievui, o kas cesorui — cesoriui.

— Taip, — patvirtino Ignas. — Taip ir turi būti. bet jau brač [illegible] ėsnes nėjėk, ba kai supykstu... — Ir Ignas įstkarčiaves triakėlėdė kumėčiu į stalą.

— Telsingai, Ignai, | sveikatą, — pasveikino Antanas Igną, ir abu žėgėrė skėldimas alaus stiklus.

— Kaimynai, ir mes ižgėrėkim, — pliaukštėlėjo dėdė Rūkas Vanagui per petį.

— Ižgėrkim...

— O sakyk, Antanėli, ar karas greit baigsis? — paklausė motėrėlė nuo kito stalo galo.

— Karas Kristaus baigsis per Velykas šventės, kada jos „pripuls" ėv. Mokyos dieną. — Ir vėl visi kvatoja. Juokėsi su visais ir Antanas.

— Na, jei jų bėdėlė ižėjęs, gėr ir atėti, — nusėjuokė Antanas.

— Nedėuok Dieve, vaikėli!

— Dievas, tetuiyt, duoda tik tam, kas dirba, — atsakė Antanas.

Kažkas iš kito trobos galo atėjo su muzika ir kai truktėlėjo, jaunimas, kaip žirnėlė, pabiro po menę.

— Šėėiai ir šėidinai prasidėdė.

— suriko Antanas, ir stvėręs Julytų už rankų, pasiledo sėersai menės.

Šeėiai ir vidutiniokai sėsėdo ėrčiau viens kito prie stalo galo ir pradėjo iš pagrindų alutį gurkšnoti.

Motėrėlės susimėtė kitan kampan ir pradėjo viena kitai savo bėėas klostyti... Dabar tik tikros linksmybės prasidėjo...

Lauke tamsu. Pilnatis jau buvo šėlėęs iš už tamsių eglių viršūnių. Mažytės ir didelės žvaigždutės mirgėjo danguje. Kelion juostom nusitęsę Paukčių Kėėiai kabėjo viėo žmonių galvų. Antanas stovėjo stairėsės į Viktutės darželio tvorelę. Greta jo stovėjo Julytė ir nostinaite vėdino žvaiusį veėdą.

— O kodėl tu atvažiaves neatėjai pas mane? —

— Būčiau atėjęs, bėčiau, tik nenorėjau žmonių kalbų, kol dar viėas paslaptę.

— Tu geras, Antanai, — ir Julytė galvos garbanos prisigiaudė prie Antano peties. — Antanai? —

— Ką? —

— Aš tau kažką turiu... —

— Ką, Julytė? —

— Užsimerk, tai duosiu. Tik nežiūrėk.

Antanas užsimerkė. Julytė nukabino sau nuo kaklo sidabrinę grandinėlę, ant kurios kabojo mėtas medaliėkėlis, ir atsargiai užkabino Antanui ant kaklo. — O dabar atsimerk. —

Antanas atsimerkė ir jo pirštai tvirtai suspaudė medaliėkėlį.

— Čia tau, Antanai, tau manęs. Kad tave Dievulis saugotų, kaip saugojo mane.

Paėėdęs medaliėkėlį, Antanas ahem rankom tvirtai tvirtai prigiaudė Julytę.

— Ar kalbėjai su mama? — tyliai paklausė Antanas.

— Taip.

— Na, ir ką? —

— Mama sutinka, o tėtis nesipriėsina.

— Tai žinai, Julyt, mes žiandėjes juos vaiis nustebinsim, — džiaugsmu nušvitęs sušuko Antanas.

— Kuo? — Nedrąsiai paklausė Julytė.

— Žinam! Einam! Pamalysi!

Menėje baigėsi „pastūpėlė". Muzikantui nutilus, Antanas balsai sušuko.

— Kiausyt mano komandos! Prašau visus sėsti į savo vietas! Pasakysiu aš jums dar vieną naujieną.

— Naujienė!... — Ir visi rinkosi prie stalo.

— Mes kapitulyavom! —

— Kas mes? — paklausė keli, nesupradami, ką Antanas nori pasakyti.

— Mes... — Ir Antanas parodė pirštu į save ir į paraudusią Julytę. — Skelbiu visų žiniai — žiandien mūsų sužiedotuvės!

— Sužiedotuvės, — vėik visi vienbalsiai pakartėjo. — Valio! Valio! Laimingi metu, laimingui... užtraukė linksmai jaunimas, sentams „turavojant". J. T.

Psk. JONAS MOCKEVIČIUS

Jai

Nelūdėk, brangioji, prie kiemelio vartų,
Nerymok, neverki, tu savos dalios.
Priešą nugalėjęs jis sugrįš, ir kartu
Džiaugsitės jūs Laisvė Tėvynės brangios.

Dar Rytuose priešas geležim ir plienu,
Tyko vėl užgrobti mūs lygius laukus.
Dėl dalies savosios visi ligi vieno,
Jie tenai dar grumsis, kol pergalė bus.

Ne vienas pasvirs ju, prie dukseto kelio,
Jų dvasios parnuotos čia pas jus atskris.
Suramins, paguos jos nelaimingą dalią
Toms, kurių svajonės, laimė — jau negrįš.

Nerymok, brangioji, nežvelki į Rytus,
Ašaroms neviligink melsvųjų akių.
Čia ne vienas brolis už rytųjų krito,
Čia brangioji laisvė perkama kraujų.

Nuskaidrės padangę, nutils šūviai, trenksmas,
Nuskriausta Tėvynė laisve sualsuos.
Laisvę jis parnešęs, grįž pas tave linksmas,
Džiaugsitės jūs kaime Tėvynės žalios.

O jeigu ir žūtų, žygį įpusėjęs,
Nelūdėk, neverki, dvasioj būk stipri.
Žuvusių už laisvę, už kilnias idėjas,
Dvasia lieka amžiams gyva — nemari.

Vokiečių gynybos laimėjimai Rytuose

Į šiaurės rytus nuo Kerčės silpnesni priešo prasiveržimai buvo nešėkmingi. Karo laivynas ir aviacija sėkmingai puolė sovietus, mėginančius į savo pretilčius Kryme pristatytiustiprinimus ir per Kerčės sąsiaurį pergabenti papildymų reikmenis. Paskandinti 5 pilnai pakrauti laivai.

Nikopolio pretiltyje ir didžiajame Dniepro lanke priešas lapkričio 22 d. sustiprino savo puolimus. Tryko kietos, per lėtšią dieną vykstančios kovos, kurių metu paversti niekais visi sovietų mėginimai prasiveržti, skubiai priešpuoliais pašalinti arba užskleisti kai kurie įsiveržimai. Vienoje smarkiai ginamoje įsiveržimo vietoje viena sarvuota vokiečių pajėgų grupė iš maždaug 100 pėstinių priešo šarvuočių sunaikino 82.

Per XI. 21 ir 22 dienas iš viso šioje srityje pašauti 146 sovietų šarvuočiai.

Sovietai XI. 20 su gausiais pėstininkų ir šarvuočių junginiais, stiprių aviacijos pajėgų remiami, pradėjo pulti pretiltį prie Nikopolio, į pietus nuo Dniepropetrovsko ir į šiaurę nuo Krivoj Rogo. Atkakliose kautynėse bei per galingus priešpulius mūsų kariuomenei pavyko niekais visus priešo mėginimus prasilaužti ir per šiuos veiksmus sunaikino 247 šarvuočius. Iš jų 107 sunaikinti tik vieno armijos korpo ruože.

Ruože į pietus nuo Kremenčugo tebevyksta kietos kovos. Užnugario srityje į pietvakarius nuo Čerkasų sunaikinta keletas įtvirtintų gaujų stovyklų.

Kijevo mūšių srityje XI. 19 mūsų priešpuolį vykdančios divizijos, nepaisydamos atkakliaus priešo pasipriešinimo ir sunkių oro bei vietos sąlygų, veržėsi toliau. Daugybė smarkių priešo palenkimų mūsų puolimų nuėjo niekais. Prieš kelias dienas priešo pajėgų užimtą Žitomiro miestą mūsų daliniai apsupo ir XI. 19 šturmu paėmė. Miesto ir valsčiaus atsilimtą sritį į mūsų rankas atiteko daugybė belaisvių ir gausaus grobio. XI. 21 ekrėmę daugel priešo priešpuolių mūsų daliniai pralauže atkakliai ginamas sovietų lauko pozicijas, nugalėjo daugelį minų užtvarų ir toliau puldami atsiėmė svarbius srities ruožus. XI. 22. mūsų divizijos vėl puolė, pralaužė vieną gilią priešo gynimosi sistemą ir sunaikino du priešo puolius. XI. 23 d. vakarus nuo Kijevo saviems daliniams sutelktinai puolus apsuptos stiprios priešo pajėgos. Viena vokiečių šarvuotoji divizija ten XI. 23 sunaikino arba paėmė grobiu 30 šarvuočių, 6 baterijas ir 40 visų kalibrų pabūkų, be to paėmė belaisvių. XI. 22 į pietvakarius nuo Gomelio kai kuriuose ruožuose pranašesnių priešo pajėgų spaudžiami mūsų daliniai pasitraukė į užpakalinės pozicijas. Į šiaurę nuo miesto sunkios kovos prieš vis puolančius sovietus baigėsi vistiška vokiečių gynimosi sėkme. Srityje į pietus nuo Kričevo vyksta kietos kovos su viena įsiveržusia priešo pajėgų grupe.

Į vakarus nuo Smolensko 7 dienas trukusiame trečiame mūšyje ties Smolensko plentu žymią gynimosi sėkmę pasiekė generolo pulk. Heinrici ir pėstininkų generolo Voelckersso vadovaujama 18-ji Silezijos šarvuotoji grenadierių divizija, 25-ji Viurtembergo - Badeno šarvuotoji grenadierių divizija, 78-ji Viurtembergo - Badeno smogiamoji divizija, I-sios ir pėstininkų brigados motorizuotas dalinys ir kovose žemėje dalyvaujančios 18-sios priešlėktuvinės artilerijos divizijos dalys. 34 sovietų šaulių divizijos ir 6 šarvuočių brigados čia veltui puolė vokiečių gynimosi pozicijas ir per šias kovas patyrė nepaprasti didelių nuostolių žmonėmis ir medžiaga. I rytus nuo Vitebsko atrema daugelis stiprių sovietų puolimų. Ir Nevelio siaurėjančio erdvėje vyravo gyva karinė veikla. Prasiveržę priešo junginiai savais priešpuoliais ten vėl sunkioksi ir per šias kovas pašauta nemaža šarvuočių.

I pietus nuo Ladogos ežero buvo atmušta daug priešo puolimų, iš dalies per kontrataką.

Rytų fronte per XI. 20 ir 21 dienų kovas sovietai neteko 412 šarvuočių.

Pietinėje Italijoje, iškyrus abipusę artilerijos ir žvalgybos dalių veiklą, savaitė bendrai praėjo ramiai. Mūsų saugos buvo atitrauktos už Sangro upės, kai padarė žymių nuostolių su žymiai skaitlingesnėmis pajėgomis kelis kart puolusiam priešui.

Besąlyginiai kapituliavus priešo Leroso žiuros tvirtovei dabar padėjo ginklus ir Samos salos įgula. Vokiečių daliniai išlaipinti saloje.

13 britų ir Badoglio žinioje esančių dalinių susidaranti įgulos dalis per pasatraslas dienas pabėgo į neutralų užsienį. Savo divizijos vado apleisti 6.000 vyrų stiprioms dalinio šiuo metu nuginkluojami mūsų desantinių junginių.

Egėjaus jūroje lengvosios vokiečių jūrų karo pajėgos XI. 18. puolė į šiaurę ir į šiaurės vakarus nuo Leroso esančias Lipsoso, Paimoso ir Nikarijos salas. Jis priverčė Badoglioi iškikimas tų salų įgulas padėti ginklus ir paėmė didelį grobį.

Priešo aviacijos junginiai XI. 20 dienos metu puolė Norvegiją, o prėjusią naktį kelias vietoves vakarų ir šiaurės Vokietijoje, jų tarpe ir Berlyną. Apie gana didelius nuostolius pranešama iš Manheimo. Auku gyventojų tarpe nedaug. Orinės gynybos jėgos, ligi šiol turinomus žiniomis, sunaikino 46 anglų ir amerikiečių bombonešius. Sunkieji vokiečių kovos lėktuvai naktį į lapkričio -9 dieną bombardavo atskirus taikinius Londono miesto srityje.

Britų bombonešių junginiai XI. 22 dienos vakarą įvykdė sunkų teroristinį puolimą prieš Reicho sostinę. Numetus didelį skaičių sprogstamųjų ir padegamųjų bombų sukelti sunaikinimai įvairiose miesto dalyse.

Karys ir jo kovos draugas. (Wb)

Prie Bougainville JAV neteko 8 lėktuvnešių

TOKIO (NL). Japonų kariuomenės vyriausiojo štabas trečiadienį paskelbė tokį nepaprastą pranešimą: „Mūsų laivyno oro pajėgos lapkričio 17 d. švintant puolė laivyno pajėgas į pietus nuo Bougainville salos ir pasiekė tokius rezultatus: vienas didelis lėktuvnešis, du vidutinio dydžio lėktuvnešiai, įrys kreiseriai ir vienas didelis nemitsytos klasės karo laivas buvo nuskandinti". Mūsų nuostolius sudaro penki lėktuvai, kurie dar nesugrįžo į savo bazes. Šio oro mūšio bus pavadintas „Penktuoju oro mūšiu prie Bougainville salos".

TOKIO (NL). Tokio laikraštis „Mainichi Šimbun" pagal oficialius duomenis išveda, jog Jungtinės Valstybės per 20 dienų, pasibaigusių Sunaikinta visa eilė nepakeičiamų meno pastatų. Gyventojams padaryta nuostolių.

Kitos prieso aviacijos pajėgos puolė vieną vietovę Reino krašte.

Pagal ligšiolinius duomenis nepaisant ypatingai sunkių gynimosi sąlygų gynyba numušė 29 priešo bombonešius.

Lapkričio 23 d. vakare stiprūs britų bombonešių junginiai vėl puolė Reicho sostinę. Per šį terorinį puolimą daugely miesto dalių padaryti naujų nuostolių. Šalia gyvenamų kvartalų sunaikinta daug viešųjų pastatų, ju tarpe bažnyčios, visuomenės labdarybės įstaigos ir meno pastatai. Naikintuvų junginiai ir priešlėktuvinė aviacijos artilerija nepaisant sunkių gynybos sąlygų numušė 19 priešo lėktuvų.

Naktinial vokiečių lėktuvų puolimai, nukreipti į taikinius pietų Anglijoje, sukėlė daugelį gaisrų, be ko kita, ir Londono miesto srityje.

UŽSIENIO ŽINIOS

MILANAS (NL). Krašto apsaugos ministeris maršalas Graziani paskelbė dekretą apie respublikos ginkolutojų pajėgų sukūrimą. Numatomos tokios ginklų rūšys: pėstininkai, kavalerija, artilerija, pionieriai ir šarvuočiai.

VIENA (NL). Per vokiečių ir japonų draugiškumo demonstraciją Sterneckio aikštėje Japonijos ambasadorius generolas Ošima pareiškė: „Mes kovojame karšu, mūsų širdys muša draugę, nors mes kovojame toli nuo vieni kitų. Mes sutinkame su visais nepriteikiais, kad iškovotume laisvę, ir mes žinome tik vieną šūkį — kovą iki pergalės". Demonstracija buvo baigta japonų imperatoriaus, ir Fiurerio pagerbimu

STOCKHOLMAS (NL). Badoglio, iš vienos „rusės spaudžiamas anglų ir amerikiečių, o iš antros sovietų, jau sudarė savo naują „vyriausybę". Pats Badoglio, kaip pranešė Reuteris, yra ministeris pirmininkas ir, be to, eina užsienių reikalų ministerio pareigas. Kariuomenės ministeris yra Sandallis, laivyno ministeris — de Contron, karo ministeris nepaskirtas. Be to, Badoglio vyriausybė prikluso visa eilė valstybės pasekretorių, tarp kurių yra žydai Guido Jungas ir Merio Tano.

ŽENEVA (NL). Žiniomis iš Londono, ekspreidentas Benešas netrukus vyksiąs į Maskvą, kur pasirašysiąs 20 metų sąjungos sutartį tarp „Čekoslovakijos" ir Sovietų Sąjungos. Ši sutartis, kaip pareiškia Benešui artimi sluoksniai, būsianti „tiltas tarp Rytų Europos ir Sovietų Sąjungos".

MADRIDAS (NL). Venecuelos užsienių reikalų ministeris Perezas pareiškė, kad Venecuela po nuodugnaus apsvarstymo nutarusi nekeisti savo politikos Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Kaip žinoma, Venecuela, priešingai kitoms Pietų Amerikos respublikoms, iki šiol nėra užmezgusi diplomatinių santykių su Sovietų Sąjunga.

PARYŽIUS (NL). Žiniomis iš Alžyro, generolas Giraud netikėtai buvęs pakviestas į anglų amerikiečių vyriausiųjų štabą. Informuotinuose sluoksniuose spėjama, jog tai esą susiję su įvykiais Libane. Cia esąs žinoma, jog esą ketąs, kad anglai ir amerikiečiai kreipęsi į buvusį nuotumtą Giraud, o ne į de Gaulle. Antra vertus, pranešama, kad de Gaulle turėjęs svarbiųs pastarimų sovietų ambasadoje Alžyre. De Gaulle ir bolševikai svarstę priemones, kurie reikėtų griebti, jei anglai įvykdytų savo grasinimus iš ginklų įsikišti į Libano reikalius.

STOCKHOLMAS (NL). Netrukus laukiamas buv. Jugoslavijos karalius Petras atvykstant iš Kairo į Londoną. Cia jis vesiąs graikų princesę Aleksandrą.

ROMA (NL). Žiniomis iš kompetentingų Vatikano sluoksnių, tarp Vatikano ir vokiečių valdžios organų sudaryta autartis, pagal kurią visi Šv. Sosto ir kiškiausę meno kūriniai, esantieji visojo Italijoje, turi būti vokiečių įstaigų surinkti ir atgabenti į Vatikano miestą.

HELSINKIS (NL). Šeštadienį Suomijoje buvo švenčiama gimininių tautų tradicinė šventė. Šių metų šventė, visų pirma, skiriama sugrįžusiems į Suomiją 30.000 ingeranų. Ta proga pasiųsta sveikinimo telegramų gimininių tautų grupėms užsienimose.

BUENOS AIRES. Sovietų ambasadorius Meksikoje Umanskis per vieną jo garbei suruoštą susirinkimą „Peri" klube, tarp kitko, kalbėdamas apie Vokietiją, pareiškė: „Mes nežinome jokio meilės šausmo, o tik neapykantos. Turime būti nepermaldaujami. Kas kovoje su Vokietija žiandien netrokšta žudyti, tas nevertas žmogaus vardo".

BADAS INDIJOJE

ŽENEVA (NL). Pasak „Irish Press", atsargiai skaičiuojant, dėl bado Bengalijoje per šituo mirė aštuoni milijonai indų. Kovą su šiomis ligomis sunkina gydytojų ir gydomųjų priemonių stoka.

BERNAS (NL). Kaip pranešą „Times", trišalės Maskvos konferencijos numatyta patariamoji komisija „Europos komitetas" artimiausiu laiku pradės savo darbus Londone.

ŽENEVA (NL). Jungtinių Valstybių užsienių reikalų ministeris Cordellis Hullis spaudos konferencijoje pareiškė, kad sienų nustatymo problema bus išspręsta po karo

LENKAI PERBĖGA PAS VOKIEČIUS

BERLIN (NL). Kaip praneša vyriausioji vokiečių karo pajėgos vadovybė, per nesenai prie Smolensko sovietų pradėta didelį puolimą pirmą kartą buvo panaudotos vadinamosios lenkų „Tade Kosčiuškos" divizijos dalys. Karo lauke panaudoti lenkai ėmė būriais bėgti į vokiečių pusę. Bolševikų artilerija nukreipė į juos savo ugnį. Vis dėlto, daugiau kaip 600 lenkų pavyko išsigelbėti ir pasiekti vokiečių pozicijas. Daug perbėgėlių buvo sužeista sovietų granatų sprogdinimo atpa turėjo nugaroje žaizdas nuo bolševikų šaulių šūvių. Į užfrontę žygiuojančius lenkus perbėgelius sovietų laikinai puolė iš lėktuvų ir šaudė į juos.

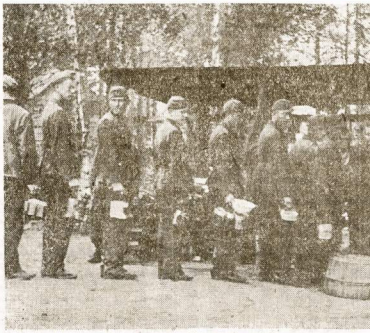

Statybos-batalijono kariai laužia eilėje skaitos sriubos. (P.K.Nord.)

Kas naują LIETUVOJE

— Vilniaus Savitarpinės Pagalbos Komitetas susitarė su kai kuriais kitų vietų komitetais, kad jie vinieciams padėtų natūra, kurios jie gauna žymiai lengviau, nei Vilniaus Komitetas.

— Šiuo metu Vilniuje Savitarpinė Pagalba Šeštos 16 mokytojų šeimą, kurios yra didelėme varge ir materialiuose sunkumuose.

— Vilniaus Savitarpinės Pagalbos Komitetas paskutiniu metu išdavė vienkartinių pašalpų 59 asmenims, nuolat šeloia 11 asmenų. Taip pat išduota pašalpos noturtingų mokslėivių primaitinimui 1.630 RM sumai. Sušelpta drabužiais 193 mokslėivai, svajonė — fi mokslėivia.

— Vilniaus Savitarpinės Pagalbos Komitetas paskutiniu metu suteikė žydymosi pašalpą 77 asmenims, 810.20 RM sumai.

— Visoje Lietuvos Generalinėje Srityje yra apie 30 odos dirbtuvių ar išmainymo punktų, kur už nedirbtą odą galima išdažsti dirbtos odos. Gausmosėi oda yra puikiai išdirbta. Kainos už pristatytas nedirbtas odas ir už gaunama dirbtą odą yra nustatytos Rytų Krašto Reicho Komisaro ir yra normalios.

— Kadangi malkos generatoriams pakeičia benzinę ir skystą kurą dyzelinėms motorams, tai iš gatvės žibėrėlėkimės skystam kurui. Malkų skiriamų generatoriams; naudojimas kitiems reikalams yra lyrus skystoje kuro ekvolimui ir baudžiamas bydai tsip, kaip skyste kuro neteisėstes naudojimas.

— Generalinio Komisaro Kaune pavedimu, visos viešosios maišmenės prekybos įmonės ir sveteinės, esančios Lietuvos Generalinėje Srityje, nuo š. m. lapkričio 30 d. turi Lietuvos Ūkio Rūmų išduotus prekybos leidimus ištatytą iš gatvės matomoje vietoje, pav., prie einančių durų arba vitrinoje. Įmonės, kurios šių leidimų neturi, gali būti uždėjiamos politeies įstaigų tuojau uždėrytos, savininkai gali būti nuosėiai kalėjimu arba pinigine bauda, taip pat administracine bauda iš 30 RM.

— „Sodyba" superka gilės, kurios bus vartojamos kavos gamybai. Už gilės duodamos premijos.

— Alemanje atidarytas parodas agronomams, kurioje yra trys skyriai: politinės ardvaizos, paveikslų ir gyvenimą Vokietijoje ir žemės ūkio vietinis skyrius ūkininkui.

— „Sodybos" suniršimo punktai dar suniršinkią tvairias daržovės. Už pristatomas daržovės duodamos premijos.

— Vilniuje užregistruota keletas nelegimų viduriu šiltine. Serganieji patalpinti ligoninėse ir imtasi griežtų priemonių viduriu šiltinės plėtėjimui uždėrsti.

— Kauno Miesto Savivaldybės Veterinarijos Inspekcija spalio mėn. buvo užregistravo 100 naujų kiaulių nustrėmų raudonlige. Iš to skaičiaus 16 kiaulių krito.

— Šiuo metu visame krašte vykstą plėti Vyr. Karių ir ju Šeimų globos Komiteto organizuoja rinkliava, kurioje surinkti pinigai ir dalinti skirtai karių globos reikalams. Rinkliava pratęsiama lig gruodžio 5 d.

— Kauno Miesto Komisaro š. m. lapkričio mėn. 8 d. raštu, Butų Direkcija iš Ūkio Valdybos sudėtas nuo lapkričio 1 d. žėimta ir žiungta į Kauno Miesto Komisariatą.

— Spalio 31 d. Sveikinoje, gimnazijos salėje, įvyko didelė daiktinė loterija neturtingiems mokiniams šelpti. Įvairių suaukotų daiktų buvo apie trys tūkstančiai. Loterija turėjo didėjį pasiseikimą; gauta apie 3.500 RM pelno.

— Nuo 1943 m. antrojo pusmečio yra leidžiamas „Lietuvos Ūkio Rūmų Biuletenis". Biuletenis šėeina kiekvieną mėnesį.

Žuvusio kario
✠ Česlovo Akromo
tėvams ir žmonai reiškia užuojautą
Batalono vadas ir kariai

Grandinį
ALFONĄ MUŠINSKĄ,
jo mielai motulei mirus, liūdesio valandą nuoširdžiai užjaučia
Kp. vadas, puskarininkai ir kariai

Kulturinės naujienos

— Prieš mėnesį laiko Vilniaus II Amatų Mokykloje įsteigtas literatūros - menų sambūris. Šam sambūriui valdybą sudaro: K. Čepulytė, M. Ilevičiūtė ir B. Putonytė. Sambūrės yra įsteigtas lietuvių kalbos mokytojos Dirnytės Pranės vadovybėmis „Šatrijos Raganos" vardu. Lapkričio 21 d. įvyko pirmasis šio būrelio suruoštas pasirodymas. Po žėinginių sambūrio globėjos Dirnytės, kapelionas kun. B. Rutkauskas ir mokyklos direktorės A. Indrulytės kalbų buvo išpildyta programa, kuria atlikė pačios mokinės. Buvo padainuota, deklamuojama, paskaita teatrinių kūrių ir paskaitytas tos dienos progą išleistas laikraštėlis.

— Lapkričio 21 d. Katedros choras švenė savo dvejų metų gyvavimo sukaktį. Ta proga Katedrojė suruoštė didėjį religiėnės muzikos koncertą. Koncerte dalyvavo: Katedros choras, ved. Stp. Sodeikos, Vilniaus operos solistai J. Augustytė ir J. Indra, muz. Z. Nomeika, muz. Konr. Kavecka, smuikininkas K. Gudelis, kvartetas: J. Žiūdelis ir I smuik., A. Cipliauskas — II smuik., S. Gabriolavičius — viola ir M. Sauliūs — violančelė. Programoje buvo išpildyti J. S. Bacho, Corelli, G. Zoller, Gluck, F. Schubert, C. Ett, H. Miller, G. Rossini, C. Alb'ager, Ch. M. Widor, J. Siniaus, A. Kačėnausko, J. Dambrausko kūrinėsi ir komponuotos giesmės, ir muz. Konr. Kavecko specialiai šai sukakčiai parašyta kantata „Sv. Kazimieras".

— Lapkričio 8 d. prasidėjo stolamėi egzaminai i pirmąją Gardino krašte lietuvių sukėtėsne mokyklą — Marcinkonių viduriną mokyklą.

— Žinomo Vilniaus lietuvių vėlkėjo dr. D. Alsėikos sūnus, diplomuotas teisininkas Vytautas Alsėika, šiomis dienomis Teisingumo Generalinio Tarėjo aktu paskirtas advokatu Vilniuje.

— Kaune veikiančio vokiečių-lietuvių kulturinio ratelio pavyzėiku ir Vilniuje įsteigtas toks pat ratelis. Ratelį kurti inicialyvos dėdėi pėta Gebietskomisaras p. Hingst. Sudaryti du atskiri štabai — lietuvių ir vokiečių. Vokiečių štabo ir viso ratelio priėakyje atsistoję pats Gebietskomisaras p. Hingst, o Lietuviškojo štabo vadovu paskirtas Švietimo Vadybos kultūros referentas dr. Vorobjovas. Lapkričio 15 d. įvykusio steigiamasis šio ratelio pasitarimas, kuri atidarė Gebietskomisaras p. Hingst. Pasitarime, be ratelio narių ir steigėjų, dalyvavo svėčias iš Kauno Dr. Dahmen, kultūros referentas prie Gebietskomisaro Kaune, p. Lackner — Vilniaus Miesto Gebietskomisaro adjutantas ir referentas ir p. Krieg ff u. Polizeistandortführer Vilniuje.

— Savitarpinės Pagalbos Vilniaus Skyrius, norėdamas padėti suprastėmėrima kaip jos turėtų sulėisti savo valkus ir pašimokyti turimomis priemonėmis kuo geriausiai tvarkyti savo namus, nutarė steigti ir Vilniuje „Motėrs Mokyklą". „Motėrs Mokyklos" kursus numatoma pradėti lapkričio mėnesio pabaigoje.

— Lapkričio 28 d. Žėmaitės Teatras skelbia konkursą naujiėnų aktoriams priimti. Konkurso dalyviams reikalinga parodėti eliėrsčių, pasakėčią ir prozos dalykėlį.

— Tėšiu Katedros Choras, ved. muz. Albino Jasėnauskio, jo 40 metų darbo prie bažnyčios ir 10 m. veikėlės Teėtiuose dvigubos sukakties proga lapkričio 21 d. surengė religinį koncertą. Koncerto pėlnas pasėkirtas Kankinių paminėti statytė.

— Lapkričio 14 d. Teėtiuose prie L. Ž. Meno ir Mokslo Centro sudaryta Pedagogų Sėkcija, kuri rūpinasi pedagogų profesinio paruošimo kultūrinėsia ir ėkonomėiais reikėlais. Sekcijai vadovauja Mokytojų Seminarijos direktorius A. Rinkūnas.

— 1944 m. vasario mėnesio pradėjoje Vilniuje ruošiama lietuvių dailininkų dailės kūrinių parodė. Kiekvienas dailininkas joje turės teisę išstatyti 6 savo darbus, kurinos prima jury komisija. Parodoje su savo darbais dalyvaus 124 lietuėtėji dailininkai. Vilniuje parodos reikalus tvarko dail. Petrulis, Kaune — dail. L. Kazokas.

— Lapkričio 30 ir 21 d. d. Šiaulių Miesto Teatras suruošė populiarėsė muzikos koncertus. Programoje buvo išpildyta uvertūra ir baletas iš J. Strauso operėtės „Šikhosparnis", Mozarto „Don Žuano", Linko „Gridėi", uvertūros ištraukos iš operėtės „Gludita" ir kt. Dalyvavo solistai, dailininkai ir instrumentalistai: Ramanauskaitė, Gudelis, Lenarskas, Vilnonis, Armonas, Dziakevičius Ceponis, Jagėla, Kiperis, Paulauskas, teatro choras ir orkestras. Dirigentas P. Armonas. Chormeisteris Vl. Leparskas.

— Šiaulių Miesto Teatro operėtė „Gri-Gri" šią savaitę įvyko gastrolių i Radviliškį.

— Lapkričio 21 d. Muzikos Globėjos Sv. Cicilijos diėna Šiauliuose Sv. Petro ir Povilo bažnyčioje buvo surengtas religinės muzikos koncertas. Dalyvavo op. solistai: Zanėiauskaitė ir A. Sodeika, dėrektorės Jonuzas Karosas, smuikininkas J. Jagėla ir Šiaulių Sv. Petro ir Povilo bažnyčios choras, ved. vargonininko St. Bekėrio. Programoje išpildyti Mozarto, Haydno, Seringo, Dubois, Strazdelio, Naujalio, Sasnausko, Dambrausko ir kt. kūrinėai.

— Lapkričio 21 d. Didžioje Koncertų salėje įvyko naujai įsteigto vokiečių - lietuvių kultūros ratelio ruošiamas simfoninis koncertas. Koncertą dirigavo jaunas vokiečių dirigentas Hubert Guenther. Programoje buvo išpildyta Brahmso I simfonija, Weberio „Euryanthe" uvertūra ir kt.

„Wilnaer Zeitung" spausdavės „Karis" metrompažui
JUOZUI LEBEDINSKIUI
mirus, jo žmonai, dukterims ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia
„Karis" Redakcija

sportas

XI. 21 Kaune įvyko futbolo rungtynės tarp P. MSK ir LFLS, kurios baigėsi šukės LFLS-o pergalė 8:1. Po šių rungtynių pirmenybių lentėlė atrodo taip: Teuras 7 rungt. — 12 taškų; Gubernija 8 r. — 12 tšk.; Perkūnas 8 r. 9 t.; K. LGSF — 8r. — 9t.; Sarūnas — 7 r. 7 t.; Kovas — 8r. 7 t.; V. LGSF — 8r. — 6t.; P. MSK. — 8 r. — 3t.; LFLS — 8 r. — 3t.

— Kaune įvyko bokso rungtynės tarp Perkūno ir Patrimpo bokserinkų, kurias laimėjo Patrimpo bokserinkai 8:6.

— Latvijos rankinio meisterių tapo Rygos Starts, lemiamose rungtynėse įveikęs Liepojos Olimpją 7:1.

— Europos sunkaus sv. bokso meisterio vardą, po sunkios 15 rundų kovos, laimėjo belgas Karel Sys prieš švedą Ollie Tandberg.

Kapitoną Urbšatį
ir jo vadovaujamos kuopos kartus,
š. m. lapkričio 25 d. šventiančius vienerių metų kovų su bolševikų gaujomis sukaktuves, sveikinama ir linkime sėkmės.
Kapitonas Raulinaitis
ir batalono karial

AUKA LAPKRIČIO 23 D. PROGA

Kartuomenės šventės proga lapkričio 23 d. per „Karis" redakcija Vilniaus Vaikų Namų Nr. 3 aplėdėtinai paaukojo mūsų kariams Rytuose: pionų sasiuvinių — 60 storą sasiuvinį — 10 pieštukų — 32 užrašų knygelių maž. formato — 10, užrašų knygėlių did. formato — 13, popierinus did. formato — 40 lapų laiškams bloką — 9 vokų did. formato — 300, vokų įvairius formato — 117 plunksnų — 100 št., knygų — 45.

Su aukomis drauge atsiunte ir šio turinio raštė:

„Lietuvos kariams.

Kartuomenės šventės proga mes, Vilniaus Vaikų Namų Nr. 3 auklėtiniai, atsiųsdami mūsų gyėjius Lietuvos Karius kovojančius Rytuose pagal savo išgales nupirkome rašomos medžiagos, kad mūsų Karisi galėtų aprašyti savo išpėtėjus ir pergyvenimus savo artimiesiems, gyvenantiems Tėvynėje, o šie galės įrašyti jų žygius į mūsų tautos istėrijos lapus. Taip pat surinkome keletą knygų, kurios poilsio metu galėk kėšėlaišys mūsų karių ilgesį".

Šių mūsų jaunųjų tautiečių dovanas ypač bus maloni mūsų kariams Rytuose, nes ji pabrėžia jų gilią meilę kovojantiems vyrams ir didėį nuoširdumą, kurįs syia iš jaunos ir tautinės širdies. Karial dėkingi šiems aukotojams, ypač už malonų prisiminimą šios šventės metu.

Aukos kariams Rytuose

Per „Karis" redakcija paaukojo mūsų kariams Rytuose šie asmenys bei įstaigos:

V. Raciborskienė: rašomosios medžiagos. M. Barisas: knygų — 5. Maryte Atkočiūnaitė: knygų — 24, vokų — 6, užrašų komol. — 1. Jonas Šukys: vokų — 100, tualinių veėlavėlių (maž) — 50. Antanas Dvaranauskas: knygų — 28, vokų — 100, popierinus laiškams — 100 ir žurnalų. Jonas Stulkys: knygų — 10, vokų — 50, popierinus — 40 lap., pieštukų — 6. P. Blažys: pieštukų — 7, bloknotėlių — 2, sąsiuvinių — 1, taut. kaspinų — 1, popierinus laiškams — 8, trintukų — 2. A. Martinėnė: siuntinėlis kariams Rytuose. Kauno IX gimnazijos VII klasė: knygų — 12 ir žurnalų. J. Bajota: vokų — 50, popierinus laiškams — 8, knygų — 7. Radviliškio mašinėnės ruošas: 300 knygų.

PINIGAIS: Vilniaus Sunkinųjų Darbų Kalėjime tarnautojai: RM 1000 (kariams Rytuose nupirkti šiltų daiktų). Valentinas Nenortas: RM 30. A. Stasaitytė ir A. Klimas: RM 40.

Kartuomenės šventės proga paaukojo: O. Jasienė: knygų — 4. Vilniaus Vaikų Namų Nr. 3 auklėtiniai: taukų kiekis pažymėtas atskirai žiniatėj.

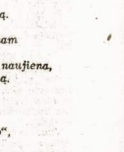

Linksmi iš bunkerio

Psk. ANTANAS PAŽARAUSKAS

VISIEMS PAŽĮSTAMIEMS IR NEPAŽĮSTAMIEMS

Kepėjams, rašytojams, siuvėjams, paišytojams,
Solistams, kirpėjams ir bazių vedėjams.
Studentams ir juksams, vežėjams be ratų,
Ir tiems, kurie vaikšto visuomet be batų.

—oOo—

Jūs dažnai mums rašot „Nežinomam Kariui",
O kartais vardinį: Šereikai, Abariui.
Tai jūs mes dėkingi, kad palaikot ryšį,
Ir foto iš mūsų paprašot, kaip kyšį.

Iš mūsų geriausiai tai Untė gyvena,
Nes poste stovėdams rožančių barbena.
Linksmam vyriokui diena greit prabėgo
Tik kiekvieną naktį apsirengęs miega.

Dabar paminėsim draugą Baravyką,
Kuris iš žvalgybos tik dabar parvyko.
Per miškus pėlkėtus, jis suranda kelią,
Tai Jonas Žemaitis iš Luokės miestelio.

Linkėjimus siunčia Kazys iš Alvito,
Tas vyras vadinas „prabaisa banditų".
Ne vieną pamovė kaip blyną ant ieties,
O dabar prie pečiaus šildos susirietęs.

Tuoj jums pristatysim dziūką iš Alytaus,
Jis ankščiau nešiojo prie statybų plytas.
Pentinai jam žvanga prie guminių batų,
Nors neturi arklio nei balno, nei ratų.

Bulvienę štai valgo Vabalninko Morka,
Kuriam linksma daros užmynus ant korko.
Tarp „katiušų" markę jis turi neblogą,
Tik nuolat kankina jį nelemta sloga.

Arba štai Jurgis, baltas ir raudonas,
Jis spalvą pakeičia kaip arklį čigonas.
Iš lenkų pabėgo, pas rusus tarnavo,
O pas mus atėjęs tuojau kryžių gavo.

Mūs sargybos vadas iš Kauno Kreivėnas.
Jis dabar gyvena, kaip ankščiau Lapėnas.
Nieko nebeveikia, algą tiktai gauna,
Jei meilėj nesisek, mums valandas kraun.

Apie viršilną netenka kalbėti,
Bolševizmą — viena jis žada nugalėti.
Pastėmęs kirvį dėdasi ant koto,
Ir kiekvieną dieną skaito Don Kichotą.

O jeigu užsuksit pas mūs būrio vadą,
Tai jis jums paprodys kaip kojines ado.
Kampe atsitūpęs, pila kaip iš rašto,
Jaunas leitenantas nuo Joniškio krašto.

Jūs gal pagalvosit, kad mes muses gaudom
O, iš tikrųjų, bolševikus šaudom.
Na, jei pasitaiko ir kokia vištelė,
Tuoj viską sutvarkom, kas pastoja kelią.

Tankus, vyručiai, tai su kojom minam
Ir tėviškėi laisvę parnešti ketinam;
Kulkosvaidžių ugnis, tai mums ne naujiena,
Atlaikėm puolimų tūkstantį ir vieną.

Kada po kautynių einam pailsėti,
Tada kita tema pradedam kalbėti:
— Aš dabar išgerčiau bačką „samagono",
O aš kietą sūrį ir alaus uzboną.

Tokios tai naujienos iš bunkerio mūsų,
O dabar mes prašom parašyti jūsų.
Sudie nuo visų, nuo Jono ir Petro,
Nes skubėti reikia į Fronto taną.

O kada sugrįšim iš operos „Žydė",
Tai tėviškės sodai tikrai bus pražydę.
Tad sudie mes sakom visi iš karto,
Jauni, seni vyrai iš dalinio penkto.

Nr. 48 (1210) Vilnius, 1945 m. lapkričio 27d.

PRENUMERATA: metams — 6 RM, pusei metų — 3 RM; 3 mėn. — 1.50 RM.

Išsiųsta mažiausiai metų ketviršiui; prisilaikant kalendorinės tvarkos, pav. I — III mėn., IV — VI ir t. t.

Lapkričio 23-oji Vilniuje

Lietuvos kariuomenės ginkluotosios pajėgos 25-rių metų sukaktis sostinėje Vilniuje lapkričio 23 dieną paminėta greičiai ir labai įspūdingai. Minėjimas buvo surengtas Vilniaus lietuviškųjų dalių įgulos vadovybės iniciatyva. Sukakties paminėjimą sudarė šie pagrindiniai punktai: pamaldos Vilniaus Katedroje, uždaras koncertas Vilniaus Didžiojoj Koncertų salėje, radijo puslandinis mūsų karinius ir pobūvis karininkų namovėje. Visa numatytoji programa praėjo kilnia gilaus susikupimo ir patriotinio palikimo nuotaika. Niūrus, didingas rudeninis senojo Vilniaus peizažas daugkau stiprino kieta karinį lietuvio nusiteikimą.

PAMALDOS

Pamaldos Vilniaus Katedroje prasidėjo 10.30 val. Žmonių prisirinko pilna didžiulė, puikioji mūsų sostinės šventovė. Tai buvo Vilniaus įgulos lietuviai kariai, policijos ir miesto uniniąsiųj dalinių vyrai, jų šeimų nariai, nemaža atsargos karininkų, mokyklų mokinių ir kt. Šią reikšmingos sukakties dieną pamaldas laikė kun. Ignatavas, Vilniaus liet. įgulos kapelionas. Turininga, gražiai pritaikytą pamokslą pasakė J. E. Vilniaus Arkivyskupas M. Reinys.

Pamaldose dalyvauti buvo sudarytos sąlygos ir mūsų sušaistiesiems kariams, esantiems Vilniaus karo ligoninėse. Kelios dešimtys mūsų mielųjų vyrų, lengviau sužeistųjų ir invalidų, sėdėjo visų susirinkusių priekyje, prie pat didžiojo Katedros altoriaus, prie kurio vyko pamaldų apeigos. Karinio mūsų orkestro akordai puikiuose Katedros skliaustuose, kelios dešimtys sužeistųjų karių, kurių pilkas uniformas puošia įvairūs pasižymėjimo ženklai, ir gilus susikaupimas veiduose, — visiems pamaldų dalyviams sudarė nepaprastą, stačiai jaudinantį įspūdį. Su ramentais, apsirėmę rankomis ir galvomis sužeistieji kariai buvo visų susirinkusiųjų gilios užuojautos ir tylaus jaudinimosi priekastimi...

Arkivyskupas M. Reinys savo gražiame pamoksle ypač iškėlė drausmės reikšmę apskritai gyvenime, o ypač šiuo baisaus pasaulinio karo metu, kada žūtbūtinai kaunasi kriš-kirščiančioji Vakarų kultūra su bolševiškine Rytų „kultūra". Primindamas prieš 25-rius metus įvykusį šį karinį Lietuvos kariuomenės atkūrimo faktą, buvo vaizdžiai iškeltos visos tos gerosios lietuvio ypatybės, kurių dėka buvome palyginti daug geresni sukūrę visose neįtikėtinai somo gyvenimo srityse. Ypač buvo iškelta aukos prasmė visų mūsų kuriamųjų ir sveikatos netūkstančių karių dėl bendro tautos gyvenimo. Nepriklausomybės kovų karžygiai ir dabartiesi žuvusieji ir sužeistieji yra tie kilnūs pareigos didžiųjų karių, nežiūrėdami savo asmens reikalų ir patogumų, dėl Tėvynės aukojo ir tebeaukoja brangiausią žmogaus turtą — sveikatą ir net gyvybę. Pabaigoje pakartotinai buvo pabrėžtas drausmės, vieningumo ir budrumo reikalas, kad gresančių pavojų akivaizdoje visi būtume pasirengkoval dėl Tėvynės Lietuvos laisvės.

Orkestrui pritariant, buvo galingai sugiedotas Tautos Himnas, o pamaldos tuo pasibaigė. Visi jų dalyviai tylūs, susikaupę išsiskirsė ir skubėjo prie savo kasdieninų pareigų.

KONCERTAS

I uždarą koncertą 16 val. prisirinko pilnutėlė Vilniaus Didžiojoj Koncertų salė. Ir šiuokart priekinse eilėse įvairiose vietose matėsi keliolis dešimtys mūsų sužeistųjų brolių karių.

Visas susirinkusias malonai nustebino didžiulė, įvairi sukaktuvinio koncerto programa, kurioje dominuojančiai figūravo didieji Kaunos Operos solistai: Kipras Petrauskas ir I. Naurąsis, drauge su Operos dirigentu Vytautiu Marijošiumi Ciurlionio vardo vyrų choras su ansambliu ir Vilniaus apsaugos dalių orkestras — taip pat teikė nemaža meniškojo pasitenkinimo lūkesčių.

Pirmiausia Vilniaus liet. dalių įgulos viršininkas tarė trumpą koncerto pradžios žodį. Primindęs mūsų kariuomenės sukaktį ir tris lietuvių kovos prieš bolševizmą laikotarpius, kviesdamas visus mūsų žuvusiuosius karius pagerbti atsistojimu. Po tylos momento, įgulos viršininkas pasakė kėlę žodį visiems menininkams, sutikusiems dalyvauti koncerte, o ypač brangiesiems svečiams iš Kauno. Koncertui prasidėjus, pirmiausia scenoje pasirodė A. Gimžauskas vadovaujami čiurlioniškiai, skambėjo, sudainuodami net 7 dainos. Ypač galingai musėdžio, sukeldamos plojimų audrą, karinės dainos: M. Petrausko — „Gaudžia trimitai", A. Račiūno: — „Karke" ir „Drauge!, pakeliūnė taures". Toliau Pr. Stepulio vadovaujamos, tautiškai apsitaisiusios kanklininkės, lietuviškos šokdynės pasiekė kulminacinį taškį. Tačiau užvis didžiausiu gaudesiu ėjė prapliupo, scenoje pasirodžius mūsų žilagalviui lietuviškosios operos tėvui Kipraui Petrauskui. Operos dirigentui Vytautui Marijošiui akompanuojant, pirmiausia buvo sudainuota St. Simkaus „Kur bakūžė samanota" ir arija iš opery „Toska". Nenutilstas plojimas, brawo, ir bis gaudė visoje didžiulėje koncertų salėje, žemai ir viršuje, kai tuo tarpu mūsų žilagalvis Kipras laimingas jautėsi galingai stovįs mielojo Vilniaus sceneje. Plojimams nesiliaujant, dar sudainuojama trejeiss dainėtės, ypač dėkingos mūsų dainininkas susižavėjusios publikos dar vis kviečiamas ir aplipiamas kaktėsi lietuvai.

Toliau Ciurlionio vardo vyrų choras vėl puikiai atliko trejetą daunų. Dambrauskio „Jau žirgeis pabainose" paliko nepaprastą įspūdį. Ir pagaliau pirmosios koncerto dalies pabaigai, čiurlioniškiai, drauge su vyr. kapelm. Vl. Obalevičiaus vadovaujamu orkestru, tiesiog ir ponuojančiai traukia Strauso „Žydrąjį Dunojų" ir Kuprevičiaus „Pajūriais". Dideliu kleausytojų pasitenkinimo ir bisavimo atpilnai sugiema pirmoji didžiulio koncerto dalis ir daroma 15 min. pertrauka.

Antrąją koncerto dalį pradėjo savo dainomis visų nacentrinai lauktas Operos solistas Ipolitas Naurąsis. Visų labai mėgiamojo mūsų dainininko pasirodymas sceneje sukėlė taip pat didžiųjį pasitenkinimą bei džiaugsmą. Atliktieji jį dalykai: Dambrauskio „Audra jau ėjėnėsi" ir „Senovinis kvaimas" buvo palydėti didelių entuziazmu, ir keletą kartų publikos išsaukimas scenon daininkas turėjo sudainuoti dar vienu kartu pridėdamas dainelę. Solistui akompanavo cpdirig. V. Marijošius. Toliau vėl čiurlioniškių choras sudainavo tris sutartines lauzdies dainas. Ypatingai temperamentingoji žemaitiškoj „Pempel koudoutojė", kaip visuomet turėjo didžiausią pasisekimą.

Pagaliau abu operos solistai iš Kauno sudainavo keletą duetų. Akompanavo V. Marijošius. Didžiųjų mūsų menininkų pastrodymas scenoje kėlė ligi šiol nematytą koncerto ovacijas. Baigus dainuoti, įgulos adjutantas pradėjusiems sveiams iš Kauno iškėlimingai padėkravęs, taurinti mūsų viršelialis adresus, kurie buvo pasirašyti Vilniaus įgulos v-ko vardu, Lietuvos Kariuomenės 25-rių metų sukakties proga. Įteiklimo momentas buvo jaudinančiai nuotaikingas ir širšiškė bendra aukščiausią susirinkusių mėsios pakilimo ir susižavėjimo meilę savo didiesiems menininkams.

Koncertas baigėsi J. Kiriukio vadovaujamais gražiais tautiniais šokiais ir trumpu vyr. kapelmeisterio Vl. Obalevičiaus „vadovaujamo orkestro koncertu. Ir taip tris valandas trukusi didžiulė koncerto programa buvo iškiausyta dėdžiausiai susidomėjimu, — entuziazmu ir atsilginkusiems, atrodo, paliko gražiausių mūsų kariuomenės sukakties minėjimo atsiminimų. Koncertą dalyvavimas mūsų sužeistųjų karių visiems šio didingo sustrinkimo dalyviams teikė ypatingo jautrumo, kilnaus vieningumo ir bendrosios karinės rimties Daugelis sujaudintų dalyvių sakėsi teikame koncertę buvę pirmąjį kartą.

RADIJO PUSVALANDIS

Tuoj po koncerto iš tos pat salės prasidėjo radijo pusvalandis mūsų kariams, lapkričio 23-sios proga. Tai buvo pirmoji radijo translacija iš Vilniaus, atgaivinus lietuviškuosius radijo pusvalandžius mūsų kariams. Programoje dalyvavo Vilniaus įgulos liet. dalių orkestras ir Ciurlionio vardo vyrų choras. Vadovaujamas p. Gimžausko. Pranešnėjo ir poeziją skaitė Kazys Ra-ke. Lietuvių karių savaitraščio „Karke" vardu sveikinimo žodį lapkričio 23-sios proga tarė „Kario" vyr. redaktorius. Taip pat buvo perskaityta visa eilė vilniškių sveikinimų. Pusvalandis buvo pasveikintas iš Sostinės Vilniaus iš kurio 1941 m. liepos mėn. išvyko į Rytus pirmasis mūsų karių dalinys, bendron kovon priešų pražūtingąjį boševizmą.

POBŪVIS

Vakare Vilniaus karininkų namovėje įvyko kuklus pobūvis, kurio šeimininku buvo pats įgulos viršininkas. Aukštųjų svečių tarpe matėsi dalyvavo ir Jo Ekscelencija Vilniaus arkivyskupas M. Reinys. Operos solistai — Kipras Petrauskas, Ipolitas Naurąsis ir dirigentas Vytautas Marijošius irgi maloniai dalyvavo šiame pobūvyje. Taip pat dalyvavo Vilniaus miesto ir apskrities vaitas, vgnlagesnė ir kitų visuomeninių bei meno įstaigų vadovaują asmenę, o taip pat vokiečius, ypač kariuomenės. Gražus Nėtuvių karininkų būrys, kuriame buvo visa eilė atstovų ir iš tolimesnių batalionų Rytuose, tekė tikrai gražią, maloniu, lietuviškoziose karių šeimos įspūdį. Neparastai jautrioje, pakiliosioje nuotaikoje buvo praleista viena kita valanda, kurios metu pasidžiaugta istoriniais praeities prisiminimais ir gretėsiausiai pasisakyta prieš žydiškąjį Stalino bolševizmą, kuris vis nori užgniaužti mūsų, lietuviškąsias Pabaltijo tautas ir visą Europos žemyną. Mūsų Operos tėvas Kipras Petrauskas drauge su savo bičiogėmis meininkais iš Kauno, atrodo, laimingai ir nuoširdžiai jautėsi žuvęs, ryžtingoje lietuvių karininkų šeimoje Kauno lietuvių karininkų namovėje, ir lietuvių karininkų šeimoje. Ir taip nuostabu ir gražu lietuviškų karininkų dainą.

Baigiant reikia pripažinti, kad šios reikšmingos sukakties paminėjimas Vilniuje praėjo labai greičai ir įspūdingai. Atitinkama nuotaika jautėsi ir mieste. Ekonominė Karių Bendrovė labai puikiai buvo įrengusi savo vitrinas, su pirmuju Nepriklausomybės karo aukų — karininko Juozapavičiaus ir karėvio Lukšio atvaizdais.

Vokiečių generelas Itn. S., lydimas lietuvių bataliono vado kpt. A., apžiūri atramos punkto įrengimus ir jo įgulą.

FIURERIO VARDU ĮTEIKIU...

Viename mažutyte atsparos punkto kieme tygiai surikiuota žalmėlėsi karių grupė. Balzganos rudens saulutės sindulial žaidžia blizgančiomis sagomis, nušviesdami ilgą snapų šešėlyje pasislėpusius, jau ir taip gėdrius veidus. Aplink bėgioja vadai, raštininkai.

Dalinys šarikluotas įteikimui pasižymėjusių ženklų. Greit pasirodys sukšteniąjį vadai ir adjutantas su didžiuje byla ir ordinais. Tada jis pradės šauktį karius pavardėmis.

Kas tie laimingieji, kurie po keletos minučių stovės rikiuotėje su kryžium ar medaliu? Gal ne vienam šilta darosi krūtinėje belaukant, kada sumės jo pavardę. Rodos, jau priėma reikiamas reidi. Jau... ir iš papuočios krūtinės vaizdo lieka tikai miražas prieš akis stovinčiose tolumose.

Tokių laimingų dienų pergyvenime nedaug. Jos todėl ir nepaprastos. Vienus jos, jei ne išviršinai, tai bent vidujinai pradžiuginą, kitus — paskatina tenčia kiečiau neatsilikti nuo pirmųjų. O gal laimės dalykas būti apdovanotam? Sakyčiau, kad gal ir taip, jeigu nematyčiau priešais stovinčiųjų apdovanotųjų kamšomas Žiūrėk, medalis kaip ant vyruko krūtinės, kuris pačiu paskutiniuoju momentu jeko prie švypštinčios granatos ir įmetė ją bunkerin; kitas — drąsiu veiksmu užliūpo porą banditų ir parsivarė abudu stovykin ir t. t. Visi, rodos, teisingai įvertinti, atžymėti.

Pavyda retai kur atitiksi. Daugelis, tur būt, tėmetinėja sau:

— Ot, buvome kartu prie minos prėjęę. Ke reikalo jos nebandžiau lėšimti pirmutinis. Ji nei sprogo, nei ką, o būčiau medalį gavęs. Kita kartą nebūsiu apkiautes... ir skaičiuoja ar laimingame mėnesyje jis gimęs.

Yra ir tokių, kuriems medaliai, tyg grybai po lietaus, auga, o kėlimesi nėr, ir gan. Tačiau tokiu „nelaimingųjų", pažiūrėjus į bataliono apdovanojimų knygą, yra mažuma.

Batalione apdovanota:

a) Karo nuopelnų kryžiais 2 kl. su kardais (Kriegsverdienstkreutz 2. Kl. mit Schwerten) — 8.

b) Narsumo ir nuopelnų medal. 2 kl. sidabr. (Tapferkeits-Auszeichnung 2. Kl. in Silber) — 1.

c) Nuopelnų medaliais 2 kl. (Verdienstauszeichnung 2. Kl.) — 8.

d) Narsumo ženklais 2 kl. su kardais (Tapferkeitsauszeichnung 2. Kl. mit Schwer) — 21.

e) Puolimo ženklais (gauna dalyvavę 3 karius fronte puolimi (Pionier-Sturmabzein) — 43.

f) Sužeidimo ženklais (vairių kategonlių (Verwundetabzeichnung) — 50.

g) Žiemos kautynių medaliais Rytuose 1942 m. (Winterschlacht im Osten 1941/42) — 282.

Demjansko skydu apdovanoti paistatyta 41.

Dviejų metų sukakties Rytuose proga visiems apdovanotiesiems karikime juos laimingasi nešėti, o dar nieko negavusiems greitai džiaugsmingo apdovanojimo dienai sulaukti.

KARINĖS POEZIJOS IR MUZIKOS VAKARAS PER RADIJĄ

Lapkričio 24 d. vakare per Kaunu ir Vilniaus radiją buvo duota įspūdinga karinės poezijos muzikos vakanda mūsų kovojančių karių dalinį paminėti. Gražiai parinktus lėraičius skaitė Kauno Dramos teatro artistai. Karinės žygio dainas dainavo Pirmųjų Karininkų Kursų karinis choras. Atrodo, kad beveik visi skaitytieji eilėraičiai buvo panaudoti iš „Kario" puslapių, sukurti mūsų bendradarbių iš Rytų arba kitų jaunųjų mūsų eilėuotojų. Sm.

Prenumeratoriams

Visi norintieji gauti „Karį" ateinančiais metais nuo pirmojo nr., turi mūsų savaitraštį išsirašyti kuo greičiausiai, kad ši gruodžio 25 d. būtų sutraukti kartotėka. Vėliau išsirašiusieji jau išėjusių nr. nr. negaus, o tiktai paduotąjį tais nr. nr., kurie išeis po tų prenumeratorių įtraukimo pašto kartotekon. Išsirašyti reikia tiksliai metų ketviriėiais. Prenumeratos kaina ta pati: metams — 6 RM, pusmečiui — 3 RM., trims mėnesiams — 150 RM.

Administracija

♦ PAIEŠKOMI DINGĘ KARIAI ♦

— Ieškau savo sūnaus ell. VINCO URBELIO (1918 VI. 1 d.), tarnyboje 3 art. pulke Kėdainiuose, vėliau įvairiuose artilerijos dalinuose, o pėstė 1941. VI. 22 d. 262 SP baterijoj Varėnos pelkėjoje. Kas ką nors žinotų apie jo likimą, prašau rašyti Anelei Urbelienei. Slapiaberžės p. ag. Kėdainių aps.

Prašo atsilieptį

— Ell. Stasį Povilonį Rytuose prašo atsilieptį arba žinantiųjų apie jį pranešti Vandai Povilonytei, Vilnius, Vokiečių g-vė Nr. 4—14.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Nepažįstamai Poniai, kuri paeuokus ligoninėje žuliničiam „Kariui Stasiui" raišomosios medžiagos. Grandinės Stasys

Lapkričio 23 d. minėjimas Kaune

(Telefoninis pranešimas)

Lietuvos kariuomenės 25 metų sukaktis buvo šiklimingai paminėta ir Kauno lietuvių karių įgulos.

Minėjimas pradėtas 11 val. pamaldomis Šančių įgulos bažnyčioje, kur dalyvavo vietinio lietuvių šeimos kariai. Po pamaldų buvo uždėti vainikai ant žuvusiųjų karių kapų.

12 val. buvo bendri karių pietūs Šančiuose, 16 val. puskarininkių pobūvis ir 18 val. Karininkų Namovėje pobūvis. Šiame pobūvyje dalyvavo ir gen. Raštikis, Tvarkos Policijos Vadas Lietuvoje plk. ltn. dr. Musil ir LAD Ryšio karininkas mjr. J. Ilk. ltn. Sporvičius. Sveikinimo kalbas pasakė gen. Raštikis ir plk. ltn. dr. Musil. Vš.

Koncertas sužeistiems kariams

Š. m. lapkričio 21 d. vienoj karo ligoninėje Vilniuje Karių kultūrinės globos ir ryšio sekcijos pirmininko kom. Gronio iniciatyva sužeistiesiems kariams lietuviams buvo surengtas koncertas. 15 val. buv. universiteto auditorija pilnutėlė pripildė sužeistieji kariai. Negalintieji vaikščioti buvo atnešti neštuvais.

Koncerto pasikiausytoj atvyko net tik lietuvai (nors jiems buvo skirtas), bet ir vokiečių sužeistieji kariai. Prieš koncertą į karius kreipėsi kun. Gronis, nuoširdžiai juos sveikindamas ir kviesė klausytojų koncerto, kuri maloniai sutiko dueti M. K. Ciurlionio vardo meno ansamblis, kad nors vieną kitą valandą sužeistieji galėtų užmiršti savo dalią ligoninės sienose.

M. K. Ciurlionio vardo meno ansamblis apie 2 val. laiko linksmino sužeistuosius įvairiomis dainomis, kanklių muzika ir tautiniais šokiais.

Kariai koncerto buvo sužavėti ir Ciurlioniškiame nesigailėjo katučių. Tie kariai, kurie negalėjo rankomis, kojomis ar kitu būdu reiškė pasitenkinimą ir padėką už įvairų ir įdomų koncertą. Koncertas baigėsi — bet kariai vis dar nenorėjo skirtis su čiurlioniškiais. Su audringais valio šūkiais sužeistieji kariai atsisveikino su čiurlioniškiais ir pageidavo, kad su panašiais koncertais juos dažniau aplankytų.

V. K.

Aplankė sužeistus karius

Lapkričio 22 d., Kariuomenės šventės išvakarėse, mus aplankė Vilniaus karo ligoninėje Vyriausiojo Apsaugos Dalių Batalionų atstovai ir apdovanojo sužeistus bei sergančius karius karių suaukotomis dovanėlėmis.

Nespėjus dar pasidalyti gautaisiais įspūdžiais, sulaukėme ir Kariams Šelpti Komiteto atsovų, kurios taip pat apdovanojo karius visuomenės suaukotomis dovanėlėmis.

Sužeistieji kariai yra nuoširdžiai dėkingi Apsaugos Dalinių kariams ir visuomenei už nuoširdų prisimimą sergančųjų karių.

Gr. Stasys Astras

Lankė sužeistus karius

Sanitarinės globos ir ryšio sekcijos pirmininko kom. Gronio iniciatyva sužeistiesiems kariams lietuviams buvo surengtas koncertas. 15 val. buv. universiteto auditorija pilnutėlė pripildė sužeistieji kariai. Negalintieji vaikščioti buvo atnešti neštuvais.

Koncerto pasikiausytoj atvyko net tik lietuvai (nors jiems buvo skirtas), bet ir vokiečių sužeistieji kariai. Prieš koncertą į karius kreipėsi kun. Gronis, nuoširdžiai juos sveikindamas ir kviesė klausytojų koncerto, kuri maloniai sutiko duoti M. K. Ciurlionio vardo meno ansamblis, kad nors vieną kitą valandą sužeistieji galėtų užmiršti savo dalią ligoninės sienose.

M. K. Ciurlionio vardo meno ansamblis apie 2 val. laiko linksmino sužeistuosius įvairiomis dainomis, kanklių muzika ir tautiniais šokiais.

Kariai koncerto buvo sužavėti ir Ciurlioniškiame nesigailėjo katučių. Tie kariai, kurie negalėjo rankomis, kojomis ar kitu būdu reiškė pasitenkinimą ir padėką už įvairų ir įdomų koncertą. Koncertas baigėsi — bet kariai vis dar nenorėjo skirtis su čiurlioniškiais. Su audringais valio šūkiais sužeistieji kariai atsisveikino su čiurlioniškiais ir pageidavo, kad su panašiais koncertais juos dažniau aplankytų.

V. K.

25 metų Lietuvos karivomenės sukakties proga, visus Lietuvos karius ir jų eilėse esančius karininkius, kovojančius Rytuose su didžiausiu mūsų tautos priešu bolševizmu, sveikina ir linki sėkmės ir laimėtuvėkos žiūvrmės

Vilniaus Sporto Klubas „Šarūnas"